

VUOSI- KERTOMUS 2024

SISÄLTÖ

7	26
10	27
11	
12	28
14	28
16	29
19	30
20	32
22	
23	32
24	33
25	37
26	

SISÄLTÖ

39	66
40	67
43	68
45	69
48	
49	
50	71
	72
	73
54	79
55	84
56	85
57	86
59	

SISÄLTÖ

88	112
90	113
91	113
	114
	115
96	116
97	117
98	117
	118
	119
104	121
106	124
107	127
108	130

SISÄLTÖ

134

134

135

135

136

136

137

138

140

141

146

TOIMINTA- KERTOMUS

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VESA HAAPAMÄKI

TALouden TASAPAINOTUS ASIAKKAIDEMME KESKEISENÄ TEEMANA

Vuoden 2024 keskeisiä teemoja oli talouden tasapainottaminen niin Tuomen omassa toiminnassa, kuin asiakkaille tuotettavien palveluiden kokonaiskustannuksissa. Tiukan taloudellisen tilanteen ratkaisemiseksi tuomilaiset keskittyivät omaan ydinsaamiseen: hankinnan ja logistiikan asiantuntijuuteen. Tällä asiantuntijuudella saatiin aikaiseksi pitkäaikaisesti taloutta tasapainottavia tuloksia, ei vain kertaluonteisia säästöjä.

Tuomi siirtyi vuoden 2024 aikana suurimman asiakkaansa, Pirkanmaan hyvinvointialueen, konserniin. Tämä on tarkoittanut tiivistyneempää yhteistyötä omistajaohjauksen kanssa, mikä konkretisoituu mm. syksyllä asetetuissa vuotta 2025 koskevilla tavoitteissa. Omistajaohjaus oli tiivistä jo viime vuoden puolellakin, jolloin tavoitteeksi asetettiin 3,6M€:n kustannusten lasku Tuomen tuottamien ja välittämien palveluiden sekä tuotteiden osalta. Tässä Tuomi onnistui yli asetetun tavoitteen.

Keskeisiä toimenpiteitä olivat valikoiman ja ostamisen hallinta sekä kuljetuksen ja henkilöliikenteen palvelutasoa koskevat linjaukset; ratkaisut, jotka voitiin tuottaa vain Tuomen hankinnan ja logistiikan asiantuntijuudella. Vastaavat ratkaisut ovat hyödynnettävissä myös Tuomen muilla asiakkailla.

KESTÄVÄMPÄÄ POHJAA LIIKETOIMINNALLE

Tuomen omassa toiminnassa tasapainotuksen tuomat muutokset näkyivät budjetoitua maltillisempina liikevaihdon kasvuna (2,1 %) ja liikevoittona (1,1M€). Asiakkaiden kysynnän ja palvelutasojen lasku edellytti Tuomen ensimmäisten muutosneuvotteluiden käynnistämistä syksyllä 2024, joiden seurauksena 9 tehtävää lakkautettiin. Kokonaisuudessaan henkilöstömäärä väheni vuoden aikana 29 henkilöllä ollen vuoden lopussa 400. Toimenpiteillä varmistetaan kestävä pohja kannattavalle liiketoiminnalle huomioiden asiakkaiden tulevana vuosina jatkuva tiukka taloudellinen tilanne.

”

KEskeisiä TOIMENPITEITÄ OLIVAT VALIKOIMAN JA OSTAMISEN HALLINTA SEKÄ KULJETUKSEN JA HENKILÖLIIKENTEEN PALVELUTASOA KOSKEVAT LINJAUKSET; RATKAISUT, JOTKA VOITIIN TUOTTAA VAIN TUOMEN HANKINNAN JA LOGISTIIKAN ASIA NTUNTIIJUUDELLA.

VASTUULLISUUSTYÖ OSANA TOIMINTATAPAAMME

Talouden lisäksi Tuomi otti muutoinkin merkittäviä askelia kohti kestävämpää tulevaisuutta. Toimintakertomuksen osana oleva Tuomen kestävyyselvytys tarjoaa läpinäkyvän katsauksen siihen, miten vastuullisuutta on edistetty strategiassa, toiminnassa ja sidosryhmäyhteistyössä.

Vastuullisuus ei ole Tuomelle pelkkä raportointivelvoite, vaan tapa toimia, joka luo liiketoimintamahdollisuuksia ja tukee pitkän aikavälin menestystä. Olennaisten kestävyyttä edistävien tavoitteiden asettaminen ja niissä etenemisen haasteiden ratkaisemisessa tuomme jälleen hyödyntämään ydinsaamistamme, hankinnan ja logistiikan asiantuntijuutta.

Haluan kiittää työntekijöitämme, asiakkaittamme, kumppaneitamme ja muita sidosryhmiämme heidän tuestaan ja panoksestaan. Yhdessä voimme edistää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämpää tulevaisuutta, joka hyödyttää meitä kaikkia.

Vesa Haapamäki
Toimitusjohtaja
Tuomi Logistiikka Oy

”

VASTUULLISUUS EI OLE
TUOMELLE PELKKÄ
RAPORTOINTIVELVOITE,
VAAN TAPA TOIMIA, JOKA
LUO LIIKETOIMINTA-
MAHDOLLISUUKSIA JA
TUKEE PITKÄN AIKAVÄLIN
MENESTYSTÄ.

TUOMI LUKUINA 2024

LIKEVAIHTO

181

MILJOONAA EUROA

41 000

TUOTETTA VALIKOIMASSA

AMMATTILAISTA

440

SOPIMUSTOIMITTAJAA

1 600

JÄRJESTETTYÄ HENKILÖKULJETUSTA

1 470 000

HANKINTASOPIMUSTA

2 200

LIIKETOIMINTAMME LYHYESTI

HANKINTAPALVELUT

Olemme julkisten hankintojen sekä hankintalain asiantuntija. Kilpailutamme vuosittain noin 300 hankintakokonaisuutta eri tuote- ja palvelukategorioissa.

MATERIAALIPALVELUT

Asiakkaat saavat kauttamme laajan kilpailutetun valikoiman sekä varastointipalvelut. Kätsy-hyllytyspalvelu ja Leikkuri-leikkaussalilogistiikan palvelu helpottavat asiakkaidemme arkea sadoissa eri toimipisteissä.

KULJETUSPALVELUT

Tarjoamme kokonaisvaltaisia kuljetusratkaisuja aina konsultoinnista toteutukseen, asiakkaidemme erityistarpeet huomioiden. Hallitsemme sisälogistiikan ketjun terminaalista nouto- ja jakelutoimintoihin. Teemme vuosittain yli 1 200 000 toimitusta, joista merkittävän osan tuotamme itse.

HENKILÖLIKENNEPALVELUT

Tuotamme erilaisia yhteiskunnan tukemia henkilöliikennepalveluita kuten koulukuljetuksia, ryhmäkuljetuksia ja sote-kuljetuksia. Vastaamme myös Tampereen ja Pirkkalan palveluliikenteestä.

TILIKAUDEN OLENNAISET TAPAHTUMAT

Tuomi Logistiikka Oy toimi tilikaudella yhteishankinta- ja logistiikkayksikkönä, joka tarjosi sen suoraan tai välillisesti omistaville hankintayksiköille tavaroita tai palveluita, tai tuotti näille edellä mainittuja koskevia hankintasopimuksia ja puitejärjestelyjä. Yhtiö toimi omistuspohjansa mukaisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen tytäryhtiönä 21.5.2024 alkaen sekä Tampereen kaupungin osakkuusyhtiönä. Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 436 henkilöä.

Vuonna 2024 Tuomi jatkoi asiakkaiden logistiikka-, henkilöliikenne-, kuljetuspalvelu- ja hankintapalvelutarpeiden täyttämistä menestyksekkäästi. Tilikaudella 2024 kumulatiivinen liikevaihto oli 181,1 M€, ja kasvua liikevaihdos-

sa oli edellisvuoteen (177,4 M€) verrattuna noin 2,1 %. Liikevoitto tilikaudella 2024 oli 1,1 M€, edellisvuonna 1,4 M€. Henkilöressurssien lisääystä tarvittiin kuljetuspalveluiden palvelukyvyyn kasvattamiseen, kun taas materiaali-, henkilöliikenne- ja hankintapalveluissa henkilömäärä vähentyi. Henkilömäärä oli joulukuun lopulla 406, eli 9 henkilöä vähemmän verrattuna edelliseen vuoteen.

Tase pysyi lähes samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna: taseen loppusumma joulukuussa oli 33,9 M€, kun se edellisvuonna oli 34,1 M€. Yrityksen omavaraisuusaste laski tilikauden aikana 0,3 prosentilla päättyen 37,7 prosenttiin. Tase-erissä kassavarat kasvoivat 2,5 M€ ja vaihto-omaisuus pysyi samalla ta-

solla. Yrityksen kannattavuus oli tavoitetasoa heikempi. Katetason heikentyessä toimitusvolyymien lisäys vaikutti positiivisesti tuloskertymään. Koko vuoden liikevoittoprosentti oli 0,6 %.

Tuomi on toteuttanut suojaintarvikevarautumista yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) kanssa. Hoito- ja suojaintarvikkeiden varmuusvaraston ylläpitämistä jatkettiin, mistä johtuen varastomäärät pysyivät korkealla tasolla. Tuomen palvelut kattoivat koko Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha). Logistiikka-, kuljetus- ja materiaalipalveluita toteutettiin myös Kanta-Hämeen hyvinvointialueella (Oma Häme).

Vuoden lopussa allekirjoitettiin vuokrasopimus Tuomen kuljetuspalveluiden liiketoiminta-alueen käyttöön tulleesta kuljetuspalveluterminaalitalasta. Suurimpina projekteina

toteutettiin kaksi laajaa käyttöönottoprojektia: tikeöntijärjestelmä eri toimintoihin, sekä tuntilaskutusjärjestelmä hankintoihin ja henkilöliikenteeseen.

”

YHTIÖN PALVELUKSESSA
OLI TILIKAUDEN AIKANA
KESKIMÄÄRIN 436
HENKILÖÄ.

ASIAKASVAIKUTTAVUUS

Tuomen omistajat toteuttivat keskenään osakekauppoja siten, että Pirkanmaan hyvinvointialueesta tuli Tuomen emoyhtiö omistaen yli puolet Tuomen osakekannasta. Tytäryhtiön asema Pirkanmaan hyvinvointialueen konsernissa tarkoitti myös sitä, että syksyllä 2024 asetettiin Tuomelle ensimmäiset omistajatavoitteet Pirkanmaan hyvinvointialueen toimesta. Tavoitteiden pyrkimyksenä on varmistaa Tuomen palveluiden hyvä laatu ja niiden kehittäminen, mutta samalla myös asettaa liiketoiminnalle selkeä ohjaus kilpailukykyiseen hinnoitteluun ja maltilliseen tulokseen.

Vuosi 2024 oli merkittävältä osin yhteistyötä asiakkaiden kanssa talouden tasapainottamista edistävien toimenpiteiden tunnistami-

nessa, määrittelemisessä, toimeenpanossa ja seuraamisessa. Tuomi tuotti asiakkaille vuoden aikana useita selvityksiä, suunnitelmia ja työkaluja kustannusten hallinnan parantamiseksi ja palvelutason optimoimiseksi. Toimenpiteitä edistettiin asiakkaiden kanssa palveluittain järjestettävissä yhteistyötapaamisissa ja toimenpiteiden toteumaa seurattiin yhdessä asiakkaiden kanssa. Tuomi ylitti pääomistajansa asettaman tavoitteen tasapainotustoimenpiteiden toteuttamisessa sekä toimenpiteiden avulla saavutetussa kustannussäästöissä; keskeisimpiä toimenpiteitä olivat valikoiman ja ostamisen hallinta, sekä kuljetuksen ja henkilöliikenteen palvelutasoa koskevat linjaukset.

”

TUOMI TUOTTI ASIAKKAILLE
VUODEN AIKANA
USEITA SELVITYKSIÄ,
SUUNNITELMIA JA
TYÖKALUJA KUSTANNUSTEN
HALLINNAN
PARANTAMISEKSI
JA PALVELUTASON
OPTIMOIMISEKSI.

Tuomen kuljetuspalveluiden oma tuottavuuskehitys mahdollisti hintojen alentamisen vuoden 2024 syksyllä ja lisäksi loppuvuodesta Tuomi solmi Sakupe Oy:n kanssa palvelusopimuksen pyykkijakelusta Pirkanmaalla, millä pyritään parantamaan tuottavuutta entisestään yhdistelemällä eri kuljetustarpeita asiakkaiden toimipisteisiin.

Vuoden aikana asiakkaiden hankintoja ryhdyttiin keskittämään entistä enemmän Kori-järjestelmän välityksellä toteutettavaksi. Siirtymä mahdollistaa toimittajakohtaisista tilausratkaisuisista sekä erillisestä logistiikasta luopumisen. Toimenpiteillä oli myös vaikutusta Kätsy-hyllytyspalvelun laajentamiseen, mikä jatkuu myös teemaan liittyen vuonna 2025. Tuomen tuottamia palveluita laajennettiin myös kunta-asiakkaiden puolella mm. koulukuljetuksissa sekä palveluliikenteessä Pirkanmaalla.

Lisäksi keskeisiä vuonna 2024 käynnistyneitä ja seuraavalle vuodelle jatkuvia teemoja asiakasyhteistyössä olivat liittyminen Oma Hämeen projekteihin Assi-sairaalan toimintaan valmistautumisessa, sekä vastuullisuuden ja tietosuojan teemaryhmän työskentelyn käynnistys. Teemaryhmässä pyritään löytämään yhteisiä tavoitetasoja mm. tunnistettujen olennaisten vastuullisuusvaikutusten osalta. Vastuullisuustyön osalta päivitettiin myös toimittajille laadittu Code Of Conduct, joka astuu voimaan 2025 keväällä osana Tuomen tekemiä hankintoja.

”

TUOMEN TUOTTAMIA
PALVELUITA LAAJENNETTIIN
MYÖS KUNTA-ASIAKKAIDEN
PUOLELLA MM.
KOULUKULJETUKSISSA SEKÄ
PALVELULIIKENTEESSÄ
PIRKANMAALLA.

TALOUS JA TALOUDELLINEN ASEMA

Yhtiön tilikauden liikevaihto oli 181,1 M€ (177,4 M€) ja tilikauden voitto 0,9 M€ (1,1 M€). Yhtiö harjoitti pääosan toiminnastaan niiden toimintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on. Liikevaihdosta suurin osuus kertyi logistiikkapalveluista (materiaalitoimitukset ja Kätsy-palvelu).

Henkilöliikenne muodosti 20 prosenttia yhtiön liikevaihdosta. Kuljetuspalveluiden osuus 6 % ja hankintapalveluiden liiketoiminnon osuus oli 1,4 %

Yhtiön tilikauden voitto oli 0,9 M€ ja liikevoittoa yhtiö teki 1,1 M€ (1,4 M€).

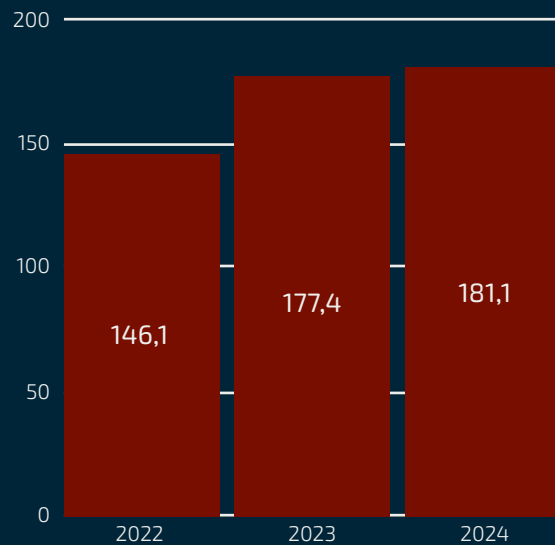
Taseen loppusummaksi muodostui 33,9 M€ (34,1 M€). Taseen suurimpia eriä oli vastavaa -puolella myyntisaamiset 12,0 M€ (13,1 M€) ja vaihto-omaisuus 11,3 M€ (11,3 M€), jotka muodostavat yhteensä 68,7 (71,7) prosenttia taseen loppusummasta. Pankkitilien (ml. konsernitilin) saldo oli 8,2 M€ (5,6 M€). Pysyvät vastaavat 1,8 M€ muodostuvat pääasiassa muista pitkävaikutteisista menoista sekä yhtiön omista ajoneuvoista. Vastattavaa -puolella yhtiön oma pääoma oli 37,7 prosenttia taseen loppusummasta (38,0 prosenttia). Yhtiön omavaraisuusaste oli lähes edellisvuoden tasolla. Ostovelkojen osuus taseen loppusummasta oli 38,7 prosenttia (37,3 prosenttia).

”

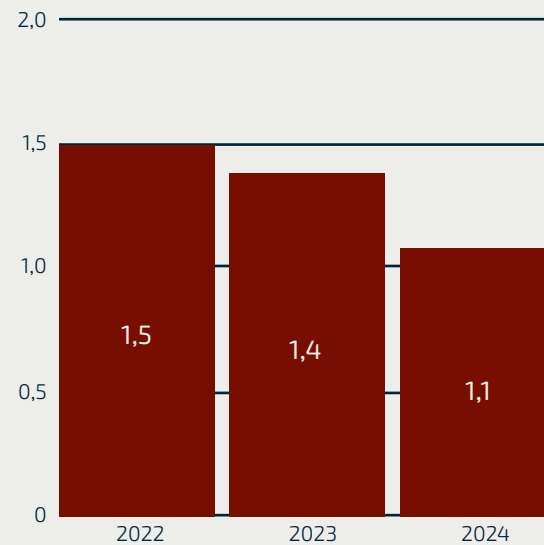
YHTIÖN
OMAVARAISUUSASTE OLI
LÄHES EDELLISVUODEN
TASOLLA.

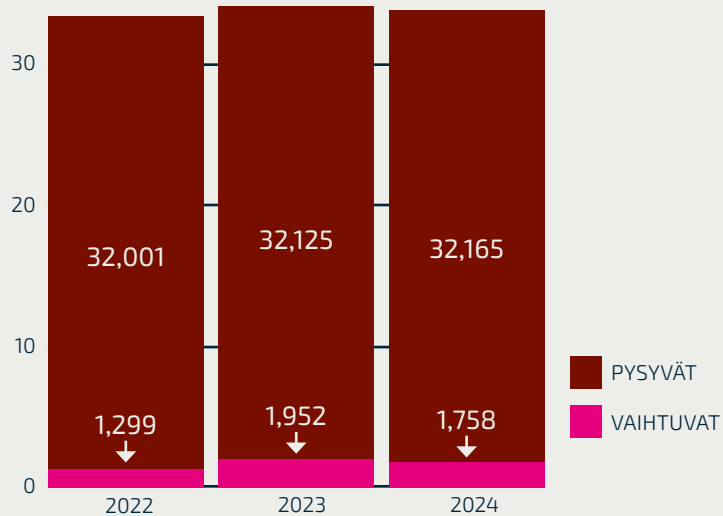
LIKEVAIHTO, M €

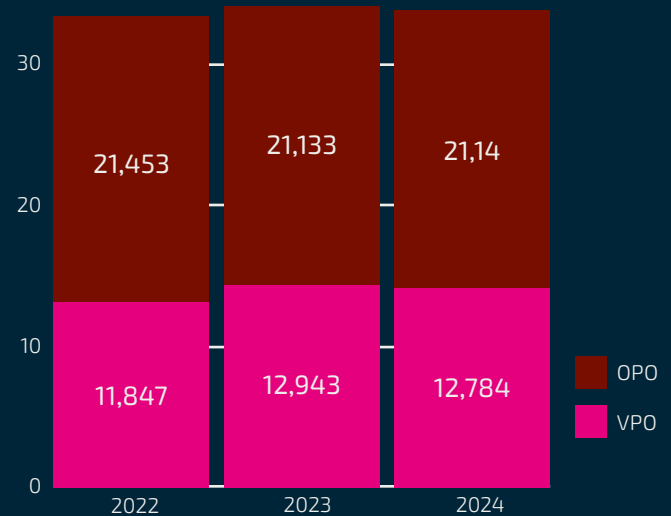
LIKEVOITTO, M €

TASE, VASTAAVAA, M €

TASE, VASTATTAVAA, M €

TUNNUSLUVUT

	2024	2023	2022
Liikevaihto, €	181 125 545	177 364 679	146 093 703
Liikevoitto, €	1 080 868	1 360 045	1 514 235
Liikevoitto %:a liikevaihdosta	0,6	0,8	1,0
Oman pääoman tuotto-%	7,3	8,5	27,4
Omavaraisuusaste (%)	37,7	38,0	35,6
Henkilöstömäärä, keskimäärin	436	439	359
Henkilöstökulut, €	-20 564 824	-20 114 953	-16 041 361

HENKILÖSTÖ

Tuomen palveluksessa oli 31.12.2024 henkilöitä 406 toimitusjohtaja mukaan lukien. Henkilöstömäärästä vakinaisten osuus oli 88 prosenttia. Vuokratyövoimaa käytettiin varaston ja sisäisten kuljetusten, sekä kuljetustenohjauskeskuksen tehtävissä. Henkilöstön keski-ikä oli 43 vuotta. Eläkkeelle jäi viisi henkilöä ja muusta syystä irtisanoutuneita oli 26, joista vakituisia oli 26. Vaihtuvuus korvattiin pääosin rekrytoinnein sekä tehtäväkuvia ja prosesseja uudistamalla. Syksyllä käytyjen muutosneuvotteluiden tuloksena jouduttiin tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanomaan yhdeksän työntekijää.

Yhtiöllä on voimassa yhteistoiminnassa käsitelty työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma,

jonka liitteenä on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Vuosittaisilla tavoite- ja seurantakeskusteluilla varmistetaan tehtäväkuvat ja tavoiteasetannat, sekä osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin tukeminen. Esihenkilöstölle järjestetään säännölliset johtamisfoorumit tukemaan Tuomen omien johtamisen periaatteiden mukaista johtamista.

Tuomessa henkilöstön tyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti niin työn mielekkyys- ja motivaatiokyselyllä kuin johtamiskyselyllä. Vuonna 2024 toteutettiin lisäksi Tuomen vastuullisuutta työnantajana kartoittava kysely sekä työntekijäkokemuskartoitus. Näistä saatujen tulosten perusteella on toteutettu ja jatkettu toimenpiteitä kuten edellisinä vuo-

sina. Työhyvinvointia tuettiin lisäksi henkilöstöetuuksilla esimerkiksi liikunta-, kulttuuri-, hyvinvointi-, työmatka- ja lounasetuudella sekä tiimikohtaisilla tyhy-päivillä. Käytössä oli edelleen myös Virva ry:n järjestämä toiminta ja käytettävissä olevat etuudet.

Yrityksen positiivinen tulos ja tulospalkkiomittareiden tavoitteiden saavuttaminen mahdollistaa tulospalkkion maksamisen. Tulospalkkion lisäksi henkilöstöä palkittiin kertapalkkioin työsuorituksista, sekä asiakkailta ja työyhteisöltä tulleista positiivisista palautteista.

Avainta ry:n lakkauttamisen vuoksi yhtiölle tuli valita uusi työehtosopimus. Yhtiölle hyväksyttiin yrityskohtaisen työehtosopimuksen valmistelu ja työehtosopimusneuvottelut aloitettiin syksyllä 2024. Yrityskohtainen työehtosopimus tulee voimaan 1.5.2025.

Työtapaturmia sattui vuoden aikana 23, joista työmatkalla tapahtui kahdeksan. Tilikaudella yhtiön sairauspoissaoloprosentti oli 4,8 prosenttia. Työturvallisuutta edistäviä toimenpiteitä jatkettiin työn vaarojen arviointien, turvallisuushavaintojen ja työpaikkaselvitysten tulosten pohjalta. Lisäksi käynnistettiin työturvallisuutta kehittävä liiketoiminta-alueiden välinen pientyöryhmätyöskentely.

”

ESIHENKILÖSTÖLLE
JÄRJESTETÄÄN
SÄÄNNÖLLISET
JOHTAMISFOORUMIT
TUKEMAAN TUOMEN
OMIEN JOHTAMISEN
PERIAATTEIDEN MUKAISTA
JOHTAMISTA.

TOIMIVA JOHTO

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikauden aikana Vesa Haapamäki.

TUOMEN JOHTORYHMÄN JÄSENET 2024 OLIVAT

Vesa Haapamäki	toimitusjohtaja	Tuomessa 2019–
Antti Vadén	asiakkuusjohtaja	Tuomessa 2016–
Kimmo Siiranen	talousjohtaja	Tuomessa 2017–
Minna Seppälä	hallintojohtaja	Tuomessa 2016–
Katri Niittymies	tietohallintojohtaja	Tuomessa 2016–
Tuure Marku	hankintajohtaja	Tuomessa 2022–
Antti Sinervo	palvelujohtaja	Tuomessa 2016–
Jussi Teronen	henkilöliikennejohtaja	Tuomessa 2020–
Mika Kinnunen	kuljetuspalvelujohtaja	Tuomessa 2023–

HENKILÖSTÖN EDUSTAJANA 2024

Annukka Siponkoski	toukokuuhun saakka
Maarit Villman	toukokuu-syyskuu
Päivi Peltonen	joulukuu–

YHTIÖN HALLITUS 1.1.2024–31.12.2024

Jyrki Liljeroos	puheenjohtaja
Suvi Forss	varapuheenjohtaja
Kimmo Laitinen	
Riitta Ollila	
Timo Toivonen	
Tytti Artkoski	
Juha Liinavuori	
Mika Malinen	
Vesa Mäkinen	

MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Riskienhallinta on olennainen osa Tuomen johtamista ja toimintaa. Riskejä ja mahdollisuuksia tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan kaikissa liiketoiminnoissa ja pääprosesseissa. Riskienhallintaa ohjaa Tuomen riskienhallinnan toimintamalli, joka sisältää riskienhallinnan tavoitteet ja toimintaperiaatteet. Riskien tarkastelussa huomioidaan strategiaan ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät riskit, toimintaympäristössä ja sidosryhmissä tapahtuvat muutokset, sekä laissa ja säädöksissä tapahtuvat muutokset. Toimintaympäristön muutoksiin varaudutaan säännöllisellä vision ja strategian arvioinnilla sekä uusimisella. Riskien tarkastelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, sekä tarvittaessa merkittävän riskin ilmaantuessa tai tunnistetun riskin kas-

vaessa olennaisesti. Läpileikkaavan tarkastelun jälkeen Tuomen johtoryhmä arvioi riskejä ja muodostaa näkemyksen merkittävimmistä riskeistä, sekä varmistaa, että riskienhallinnan toimenpiteet ovat riittävät. Merkittävimpien riskien hallintaan laaditaan riskinhallintasuunnitelma. Riskienhallintasuunnitelmassa tunnistetaan, miten potentiaalisia negatiivisia vaikutuksia voidaan estää ja/tai pienentää, sekä miten riskin konkrctisoiuessa toimitaan. Riskientarkastelua koordinoi Tuomessa laatu-päällikkö.

STRATEGISET RISKIT

Tuomen asiakasrakenne muuttui sote-uudistuksen myötä merkittävästi. Yhtiö on onnistunut asemoitumaan uuteen toimintaympäristöön hyvin. Kuitenkin myynnin keskittyminen kolmelle suurelle asiakkaalle muodostaa asiakkuuksiin liittyvän riskin.

Hankintalainsäädäntöä ollaan parhaillaan muuttamassa; lainsäädäntöön esitetään tehtäväksi useita muutoksia liittyen julkisia hankintoja koskeviin käytäntöihin. Tuomen kannalta merkittävin ehdotettu muutos on se, että palveluita voitaisiin myydä ainoastaan sellaiselle omistajalle, joka omistaa sidosyksiköstä (Tuomesta) vähintään 10 %. Tällä olisi toteutuessaan merkittävät vaikutukset mahdollisten asiakkaiden määrään. Hankintala-

kiesityksessä esitetään muutettavaksi myös tulkintaa ns. in house sister -asemassa olevien yksiköiden myyntiin, sekä käänteiseen in house -myyntiin. Myös näillä olisi toteutuessaan vaikutuksia useiden liiketoimintojen toimintaan.

Kaavailtuun hankintalakimuutokseen on Tuomessa varauduttu koko valmistelun ajan seuraamalla ja osallistumalla lain valmisteluun. Lisäksi yhdessä omistajien kanssa on käynnistetty muutosprojekti lainsäädännön mukanaan tuomista tarvittavista toimenpiteistä.

”

YHTIÖ ON ONNISTUNUT ASEMOITUMAAN UUTEEN TOIMINTAYMPÄRISTÖÖN HYVIN.

OPERATIIVISET RISKIT

Logistiikkaprosessien toimivuus voi heikentyä, mikäli henkilöstön poissaolot lisääntyvät pandemian, lakkojen tai muiden häiriöiden takia. Häiriöiltä on pyritty suojautumaan erilaisin vuoro- ja tilajärjestelyin, varahenkilöjärjestelyin sekä laajennettua etätyömallia jatkamalla.

Hankinnoissa aikataulujen viivästymisriskiä seurataan jatkuvasti ja sitä on pienennetty aktiivisilla toimenpiteillä.

Tietotekniset riskit muodostavat merkittävän osan yhtiön tunnistetuista riskeistä. Riskin pienentämiseksi on aloitettu useampia toimenpiteitä liittyen tietosuojaan, tietoteknisten asioiden johtamiseen sekä yhteyksien ja järjestelmien toiminnan luotettavuuteen ja varmentamiseen. Myös henkilöstön tietosuoja- ja tietoturvakoulutukseen on panostettu.

RAHOITUKSELLISET RISKIT

Likviditeettiriskiä minimoidaan kassaennusteilla ja käyttöpääomaerien, laskutus- ja ostoprosessien hallinnalla sekä sopimus pohjaisesti maksuehtojen avulla. Lisäksi yhtiöllä on käytettävissä konsernitilin luottolimiitti 5,0 M€ sekä toisen pankin luottolimiitti 5,0 M€. Korkotaso vaikuttaa vieraan pääoman hintaan. Riskiä pienentää shekkitulille saatava korkotuotto.

VAHINKORISKIT

Yhtiön liiketoiminta voi vaarantua ennakoimattomien vahinkojen vuoksi. Yhtiön vakuutusturva sisältää oikeusturvavakuutuksen, toiminnan vastuuvakuutuksen, keskeytysvakuutuksen, etätyövakuutuksen ja omaisuusvakuutuksen. Lisäksi yhtiöllä on erillinen vakuutus kuljetusvahinkojen varalle. Vakuutusturvan kattavuutta tarkastellaan vuosittain vakuutusten määräaikaistarkastusten yhteydessä sekä merkittävien muutosten yhteydessä.

AVOINNA OLEVAT RIITA-ASIAT JA OIKEUDENKÄYNNIT SEKÄ ARVIO TALOUDELLISISTA VAIKUTUKSISTA

Vuoden 2025 alussa yhtiöllä on meneillään yksi hallinto-oikeudellinen valitusasia korkeimmasa hallinto-oikeudessa, riski realisoituessaan on arviolta 10.700 euroa. Riskiarvio perustuu valittajan ilmoitukseen oikeudenkäyntikuluistaan. Valituslupahakemus jätetty korkeimpaan hallinto-oikeuteen 10.1.2024.

SISÄINEN TARKASTUS

Tuomessa tehdään sisäistä tarkastusta, joka on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Sisäinen tarkastus arvioi Tuomen valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien, sekä riskienhallinnan tarkoituksenmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Sisäisellä tarkastuksella pyritään edistämään Tuomea tavoitteiden saavuttamisessa ja hyvän hallintotavan toteutumisessa. Riskiperusteisia sisäisiä tarkastuksia tehdään Tuomen hallituksen hyväksymän vuosisuunnitelman mukaisesti. Tuomen sisäisen tarkastuksen kumppanina toimii IA Insight Oy. Sisäinen tarkastaja raportoi havainnoista ja kehityskohteista Tuomen johtoryhmälle sekä hallitukselle.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Ei olennaisia tapahtumia.

”

SISÄISELLÄ
TARKASTUKSELLA
PYRITÄÄN EDISTÄMÄÄN
TUOMEA TAVOITTEIDEN
SAAVUTTAMISESSA JA
HYVÄN HALLINTOTAVAN
TOTEUTUMISESSA.

ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Yhtiön toimintavolyymien arvioidaan vuonna 2025 hieman kasvavan vuoden 2024 tasoon verrattuna. Lisämyyntiä tulee palveluiden organisen kasvun myötä Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä. Materiaalipalveluihin tulee lisää joitakin tuoteryhmiä ja potilaskuljetukset siirtyvät Pelastuslaitokselle 1.5.2025 alkaen. Tuloskehityksen arvioidaan säilyvän maltillisena.

Sopimus valmiusvarastoinnista tehtiin omistajien kanssa vuonna 2020. Tämän seurauksena varastotasot ovat jääneet pysyvästi korkeammalle tasolle. Lisäksi varmuusvarastoinnin tarvetta lisää varautumistarve, joka on painottunut logistisilta häiriöiltä varautumiseen.

Hyvinvointialueiden osalta pyritään yhtiön palveluiden tarjoamisen laajentamiseen. Tuomen tuote- ja palveluvalikoimaa kehitetään muuttuneen omistus- ja asiakasrakenteen näkökulmasta.

”

TUOMEN TUOTE- JA
PALVELUVALIKOIMAA
KEHITETÄÄN
MUUTTUNEEN OMISTUS-
JA ASIAKASRAKENTEEN
NÄKÖKULMASTA.

KEHITYSTOIMINTA

Vuonna 2024 Tuomen visiota ”Askeleen edellä hyvinvointia ja kumppanuutta rakentamassa” edistettiin kuuden strategisen TOP6-hankkeen kautta.

- Työyhteisötaitojen kehittäminen sekä prosessit ja vastuut selkeiksi
- Tuottavuuden kasvattaminen
- Teknologinen kehitys: tekoäly, Kori ja hankinnan järjestelmätuki
- Asiakkaalle ratkaisuvaihtoehtoja systemaattisesti
- Toimittajakumppanuuksien syventäminen
- Toimitusketjun ylävirran vastuullisuuden kehittäminen

Kukin hanke eteni vuoden aikana hyvin. Työyhteisötaitoja sekä prosesseja kehitettiin kuuden erilisen toimenpiteen kautta, joissa muun muassa luotiin hankintapalveluille urapolku, määritettiin henkilöliikenteen ydin- ja tukiprosessit, sekä selkiytettiin materiaalipalveluiden vastuita ja prosesseja. Koko Tuomea koskettavana toimenpiteenä toteutettiin työntekijäkokemuksen nykytilan selvitys; haastatteluiden avulla kartoitettiin henkilöstön kokemuksia sitouttavista ja työntävisistä tekijöistä.

”

IPA-HANA-PROJEKTISSA
PYRITTIIN LUOMAAN
TYÖKALU, JONKA
AVULLA TEKOÄLYN
JA KONEOPPIMISEN
KEINAIN VOITAISIIIN
HYÖDYNTÄÄ JO TUOTETTUA
HANKINTATIETOA.

Tuottavuuden kasvattamiseksi toteutettiin toimenpiteitä niin liike- kuin tukitoiminnoissa. Vuoden aikana muun muassa laadittiin ICT-roadmap ja lähdettiin valmistelemaan perustietotekniikan kilpailutusta, tehostettiin ja automatisoitiin tilauksettomien ostolaskujen prosessia, parannettiin varastotuotteiden toimintavarmuutta ja yhtenäistettiin kuljetuspalveluiden sisäisiä toimintamalleja.

Teknologisen kehityksen osalta vuonna 2024 toteutettiin kaksi tekoälyn hyödyntämistä edistävää pilottia. IPA-hana-projektissa pyrittiin luomaan työkalu, jonka avulla tekoälyn ja koneoppimisen keinoin voitaisiin hyödyntää jo tuotettua hankintatietoa. M365 CoPilot-pilotissa testattiin tekoälyn mahdollisuuksia erilaisten työtehtävien tukena. Lisäksi vuoden aikana jatkettiin Korin kehitystä muun muassa parantamalla käyttöliittymää ja julkaisemalla uusia ostettavia katalogeja.

Asiakkaille tuotettiin vuoden aikana useita kustannuksiin merkittävästi vaikuttavaa toimenpide-ehdotusta. Ehdotukset perustuivat analysoituun tietoon siitä, millaisilla keinoilla asiakkaan olisi mahdollista vähentää palveluista syntyviä kustannuksia. Ehdotukset koskivat Kätsyä, henkilöliikennettä sekä valikoimaa. Tuotettujen ehdotusten vaikuttavuus asiakkaan kustannuksiin oli 3,6 M€.

Toimittajakumppanuuksia syvennettiin hankintapalveluissa määrittämällä yhteistyön toimintatavat keskeisten yhteishankintatoimittajien sekä Tuomen omien sopimustoimittajien kanssa. Vuoden aikana rakennettiin ja otettiin käyttöön toimittajayhteistyön systemaattisen toteuttamisen malli, jonka tavoitteena oli panostaa yhteistyön tavoitteellisuuteen sekä säännöllisyyteen.

”

ASIAKKAILLE TUOTETTIIN
VUODEN AIKANA
USEITA KUSTANNUKSIIN
MERKITTÄVÄSTI
VAIKUTTAVAA TOIMENPIDE-
EHDOTUSTA.

Toimitusketjun ylävirran vastuullisuutta oli tavoitteena kehittää kuvaamalla vastuullisuusnäkökulmasta Tuomen TOP50 varastotuotteiden eri toimitusketjutyypit ja ryhmittelemällä varastotuotteet niiden alle. Työ osoittautui ennakoitua haastavammaksi, sillä harvalla toimittajalla oli valmius jakaa tarvittavaa tietoa toimitusketjustaan. Vuoden aikana kuitenkin saatiin valmiiksi 17 tuotteen toimitusketjun kuvaus, sekä laadittiin taulukko, jonka avulla eri tuotteiden vastuullisuutta on mahdollista arvioida. Työ toimitusketjun vastuullisuuden edistämiseksi jatkuu.

HALLITUKSEN ESITYS YHTIÖN VOITTOA/ TAPPIOITA KOSKEVIKSI TOIMENPITEIKSI

Yhtiön jakokelpoinen oma pääoma oli 11 273 585,54 euroa, josta tilikauden voitto oli 934 436,79 euroa, edellisten tilikausien voitto 9 640 648,75. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiö ei maksa osinkoa ja tilikauden voitto 934 436,79 euroa kirjataan omaan pääomaan edellisten tilikausien voitto (tappio) -erään.

RAKENNE- JA RAHOITUSJÄRJESTELYT

Tarvittaessa käyttöön otettavan tililimiitin määrä on 10,0 Me. Pankki maksaa korkoa yrityksen shekkitileille. Yritys otti Pirkanmaan hyvinvointialueen konsernitilin käyttöön syyskuussa 2024.

YHTIÖN OSAKKEET

Yhtiöllä on 1 706 931 osaketta. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin (pl. yhtiön hallussa olevat omat osakkeet). Yhtiöjärjestyksessä on osakkeita koskeva lunastuslauseke.

Yhtiön osakepääoman ja äänivallan jakautuminen 31.12.2024:

OSAKEMÄÄRÄ	OSAKKAAN NIMI	Y-TUNNUS	Á-HINTA, EUR	OSAKEPÄÄOMA, EUR	ÄÄNIVALTA
496 960	Tampereen kaupunki	0211675-2	1	496 960	29,19 %
974 040	Pirkanmaan hyvinvointialue	3221308-6	1	974 040	57,22 %
1 000	Valkeakosken kaupunki	0157568-2	1	1 000	0,06 %
1 000	Ylöjärven kaupunki	0158221-7	1	1 000	0,06 %
1 000	Sastamalan kaupunki	0144411-3	1	1 000	0,06 %
1 000	Urjalan kunta	0157323-0	1	1 000	0,06 %

OSAKEMÄÄRÄ	OSAKKAAN NIMI	Y-TUNNUS	Á-HINTA, EUR	OSAKEPÄÄOMA, EUR	ÄÄNIVALTA
1 000	Hämeenkyrön kunta	0132947-3	1	1 000	0,06 %
1 000	Oriveden kunta	0151789-6	1	1 000	0,06 %
1 000	Pälkäneen kunta	2050961-3	1	1 000	0,06 %
1 000	Akaan kaupunki	2050864-5	1	1 000	0,06 %
1 000	Nokian kaupunki	0205717-4	1	1 000	0,06 %
1 000	Juupajoen kunta	0147705-4	1	1 000	0,06 %
1 000	Kangasalan kaupunki	1923299-5	1	1 000	0,06 %
1 000	Lempäälän kunta	0150783-1	1	1 000	0,06 %
1 000	Pirkkalan kunta	0152084-1	1	1 000	0,06 %
1 000	Ikaalisten kaupunki	0203797-4	1	1 000	0,06 %
1 000	Punkalaitumen kunta	0138037-5	1	1 000	0,06 %
1 000	Jämsän kaupunki	0175622-1	1	1 000	0,06 %

OSAKEMÄÄRÄ	OSAKKAAN NIMI	Y-TUNNUS	Á-HINTA, EUR	OSAKEPÄÄOMA, EUR	ÄÄNIVALTA
1 000	Vesilahden kunta	0157711-9	1	1 000	0,06 %
1 000	Virtain kaupunki	0206333-9	1	1 000	0,06 %
4 700	Tuomi Logistiikka Oy	2722581-6	1	4 700	
300	Kihniön kunta	0133862-8	1	300	0,02 %
1 000	Istekki Oy	2292633-0	1	1 000	0,06 %
1 000	Parkanon kaupunki	0136311-0	1	1 000	0,06 %
204 981	Kanta-Hämeen hyvinvointialue	0818235-5	1	204 981	12,04 %
1 000	Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	3221323-8	1	1 000	0,06 %
1 295	Fimlab Laboratoriot Oy	2392519-6	1	1 295	0,08 %
1 000	Mänttä-Vilppulan kaupunki	0157867-2	1	1 000	0,06 %
295	Hämeenlinnan kaupunki	0146921-4	1	295	0,02 %
346	Lopen kunta	0150919-1	1	346	0,02 %

OSAKEMÄÄRÄ	OSAKKAAN NIMI	Y-TUNNUS	Á-HINTA, EUR	OSAKEPÄÄOMA, EUR	ÄÄNIVALTA
347	Hausjärven kunta	0145997-2	1	347	0,02 %
487	Riihimäen kaupunki	0152563-4	1	487	0,03 %
295	Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	1711549-6	1	295	0,02 %
176	Forssan kaupunki	0145626-1	1	176	0,010 %
14	Humppilan kunta	0146456-0	1	14	0,001 %
43	Jokioisten kunta	0147645-7	1	43	0,003 %
49	Tammelán kunta	0153179-4	1	49	0,003 %
12	Ypäjän kunta	0158301-7	1	12	0,001 %
1	Someron kaupunki	0153082-0	1	1	0,000 %
295	Hattulan kunta	0145801-3	1	295	0,02 %
295	Janakkalan kunta	0147510-4	1	295	0,02 %
1 706 931				1 706 931	100,00

OMAT OSAKKEET

Tuomi Logistiikalla oli vuoden 2024 lopun tilanteessa 4700 kpl omaa osaketta ja niiden osuus osakepääomasta oli 0,28 %. Yhtiön hallussa olevilla osakkeilla ei ole äänivaltaa eikä oikeutta osinkoon.

KESTÄVYYYS- SELVITYS

YLEISET TIEDOT

LAATIMISPERUSTEET JA TIETTYJÄ OLOSUHTEITA KOSKEVAT TIEDOT

Vuodesta 2025 alkaen Tuomi Logistiikkaa velvoittavat EU:n kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) mukaiset vaatimukset, jotka ovat osittain ohjanneet jo vuoden 2024 raportin sisältöä ja rakennetta. Kestävyys selvitys on laadittu yhtiötasolla. Selvitys kattaa Tuomen oman toiminnan sekä kaksoisolennaisuusarvioinnissa tunnistetuista olennaisista vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista riippuen soveltuvien osien myös arvoketjun ennen ja jälkeen Tuomen. Tarkemmin arvoketjun huomioimisesta on kerrottu aihekohtaisissa osioissa.

Epäsuorien lähteiden tietoja (esim. laskennalliset keskiarvoiset päästökertoimet) on käytetty Ilmastomuutos-kohdassa esitetyissä laskelmissa. Tarkemmat tiedot laskelmien laatimisperusteista ja mittareiden epävarmuustekijöistä löytyvät laskelmien yhteydestä.

S1 Oma työvoima, S2 Arvoketjun työntekijät sekä S4 Kuluttajat ja loppukäyttäjät sisältävät Tuomen näkökulmasta olennaisia asioita, mutta näiden raportoinnin osalta hyödynnetään osittain siirtymäaikoja. Jokaisen aiheen kohdalla on tarkemmin kerrottu olennaisista osa-alueista ja niiden kytkeytymisestä liiketoimintamalliin sekä siihen liittyvästä tavoiteasetannasta, toimintaperiaatteista, toimista ja mittareista.

HALLINTO

KESTÄVYYDEN HALLINNON ROOLIT

Tuomen johtoryhmä koostuu yhdeksästä (9) johtajasta ja yhdestä (1) työntekijöiden vaaleilla valitsemasta henkilöstön edustajasta. Johtoryhmässä on edustettuina Tuomen liike-toiminta-alueet sekä tukipalvelut. Johtoryhmä hyödyntää tarvittaessa Tuomen muiden asiantuntijoiden, kuten laatu-, hr- ja vastuullisuuspäällikön vastuullisuusosaamista. Tuomen hallituksen ja johtoryhmän jäsenet on lueteltu vuosikertomuksen kohdassa Toimiva johto. Lukuun ottamatta henkilöstöstä valittua henkilöä, hallituksen jäsenet eivät työskentele yhtiön palveluksessa. Naisia johtoryhmän jäsenistä on 30 % ja hallituksen jäsenistä 33 %.

Vastuullisuuden johtaminen on osa Tuomen johtamista, ja vastuut jakautuvat kuten muunkin johtamisen osalta. Hallitus valvoo yhtiön strategista suuntaa ja tukee operatiivista johtoa Tuomen kehittämisessä. Johtoryhmä valmistelee ja käsittelee vision, strategian, toimintasuunnitelmat ja -periaatteet ja tavoitteet, sekä valvoo näiden toteutumista. Vastuu vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien kokonaisuuden seurannasta, hallinnasta, valvonnasta ja raportoinnista on toimitusjohtajalla, jonka toimintaa hallitus valvoo. Yksittäisten vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien seurannan, hallinnan, valvonnan ja raportoinnin vastuu on aiheen mukaan vas-

taavalla johtajalla, jonka tehtävää toimitusjohtaja valvoo. Vastuullisuuteen liittyvien asioiden raportointilinjat noudattavat Tuomen normaaleja raportointilinoja, jossa vastuujohtaja vastaa asian raportoinnista johtoryhmälle sekä hallitukselle.

Vuoden 2024 aikana aloitettiin olennaisiin aiheisiin liittyvien tavoitteiden asetantatyö. Aikanaan tavoitteet viedään johtoryhmän ja hallituksen käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi. Tämän jälkeen tavoitteiden saavuttamisen edistymistä tullaan seuraamaan säännöllisesti niin johtoryhmässä kuin hallituksessakin.

Tuomen johto tarkastelee tarvittavaa vastuullisuuteen liittyvää osaamista sekä sen saatuutta päätettävien asioiden valmistelun ja käsittelyn yhteydessä. Arvoketjuun liittyvien olennaisten aiheiden osalta tarvittavaa osaa-

mista kasvatetaan muun muassa nykytilan selvitysten avulla.

RAPORTOINTI HALLITUKSELLE JA JOHTORYHMÄLLE

Olennaisten aiheiden osalta raportointikäytännöt tullaan ottamaan käyttöön tulevina vuosina osana vastuullisuuden johtamisjärjestelmän rakentamista. Koska olennaisten aiheiden tavoitteiden asettaminen on kesken, ei hallitukselle eikä johtoryhmälle vielä raportoida etenemisestä. Tuotteiden saatavuuteen, työterveyteen sekä turvallisuuteen liittyviä asioita käsitellään johtoryhmässä ja hallituksessa; työturvallisuuteen liittyvät asiat esittelee laatu päällikkö, työterveyteen liittyvät asiat hallintojohtaja ja tarvikkeiden saatavuutta koskevat asiat materiaalipalvelun palvelujohtaja.

”

VASTUULLISUUTEEN
LIITTYVIEN ASIOIDEN
RAPORTOINTILINJAT
NOUDATTAVAT
TUOMEN NORMAALEJA
RAPORTOINTILINJOJA, JOSSA
VASTUUNJOHTAJA VASTAA
ASIAN RAPORTOINNISTA
JOHTORYHMÄLLE SEKÄ
HALLITUKSELLE.

KESTÄVYYTEEN LIITTYVÄT KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Tuomessa ei ole käytössä erillistä kestävyysseikoihin liittyvää kannustin- tai palkitsemisjärjestelmää hallituksen, eikä johtoryhmän jäsenille. Johtajien osalta käytössä on vuosittainen tulospalkkiomalli, joka pohjautuu jokaiselle johtajalle asetettuihin henkilökohtaisiin tavoitteisiin. Yksittäinen tavoite voi liittyä vastuullisuuden kehittämiseen. Toimitusjohtaja asettaa muiden johtajien tavoitteet ja hallitus toimitusjohtajan tavoitteet.

KESTÄVYYSRAPORTOINTIPROSESSIN RISKIENHALLINTA JA SISÄINEN VALVONTA

Kestävyysraportointiprosessiin liittyviä riskienhallinta- ja sisäisen valvonnan käytäntöjä ei ole vielä rakennettu. Käytäntöjen rakentaminen aloitetaan vuoden 2025 aikana.

DUE DILLIGENCE

DUE DILIGENCE -PROSESSIN KESKEISET OSATEKIJÄT	KOHDAT KESTÄVYYSELVITYKSESSÄ / SIVUT
A) Due diligence -prosessin sisällyttäminen hallintoon, strategiaan ja liiketoimintamalliin	41, 42, 47-49, 54-55, 66-67, 71-73, 84-85, 88-90, 96-97
B) Vuorovaikutus vaikutusten kohteena olevien sidosryhmien kanssa kaikissa due diligence -prosessin keskeisissä vaiheissa	41, 44-46, 50-51, 71, 74-75, 86, 91-92, 99-100
C) Haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arviointi	47-52, 54-56, 66-68, 71-72, 84-86, 88, 90, 96-97
D) Toimien toteuttaminen kyseisten haitallisten vaikutusten torjumiseksi	57-58, 69, 72, 76-78, 85-87, 90, 93-94, 97, 101
E) Kyseisten toimien tuloksellisuuden seuranta ja viestintä	59-65, 69, 79-81, 87, 94, 101

STRATEGIA

STRATEGIA, LIIKETOIMINTAMALLI JA ARVOKETJU

Tuomen liiketoiminta-alueet ja palvelut on kuvattu vuosikertomuksen ensimmäisillä sivuilla. Kestävyyssnäkökulmasta merkittäviä ovat tiekuljetusta sisältävät henkilökuljetus- ja tavarakuljetuspalvelut, sekä arvoketjun vastuullisuuteen liittyvät yhteis- ja YTA-hankintojen hankinta- ja materiaalipalvelut. Palvelujen osalta muutosta vuonna 2024 tapahtui kuljetuspalveluissa, jossa vahvistettiin Tuomen omaa palvelutuotantoa. Tuomen omistaja-asiakkaista on kerrottu vuosikertomuksen kohdassa Yhtiön osakkeet.

Vuonna 2024 työsuhteessa olevia työntekijöitä Tuomessa oli keskimäärin 436 henkilöä. Yhtiön liikevaihto oli 181 miljoonaa euroa. Liikevaihdon jakautuminen eri liiketoiminta-alueiden välillä on kerrottu vuosikertomuksen liitetiedoissa kohdassa Liikevaihto toimialoittain.

Tuomen arvoketjut koostuvat sadoista toimittajista ja heidän toimitusketjuistaan, Tuomen omasta palvelutuotannosta, organisaatioasiakkaista sekä hyvinvointialueiden asukkaista ja kuntalaisista. Hankintapalvelujen arvoketjussa siirtyy tietoa, materiaali- ja kuljetuspalveluissa tietoa ja tavaraa, ja henkilökuljetuspalveluissa siirtyy tietoa ja ihmisiä.

”

VUOROVAIKUTUS
KESKEISIMPIEN
SIDOSRYHMIEN KANSSA ON
OSA PÄIVITTÄISTÄ TYÖTÄ.

SIDOSRYHMIEN EDUT JA NÄKEMYKSET

Tuomen suoria sidosryhmiä ovat Tuomen omistajat, hallitus, henkilöstö sekä tavaran-toimittajat ja palveluntuottajat. Tuomen asiakkaat muodostavat moninaisen kokonaisuuden, johon lukeutuu asiakasorganisaatioiden työntekijät ja päättäjät, hyvinvointialueiden asukkaat ja kuntalaiset sekä heidän edunvalvojansa, kuten huoltajat ja omaiset. Välillisiä sidosryhmiä ovat erilaiset poliittiset päätöksentekoelementit, kansalaisjärjestöt, työntekijäjärjestöt sekä toimitusketjussa työskentelevät henkilöt. Tuomi toimii in house -yhtiönä, joten se voi myydä palveluita ja tarvikkeita ensisijaisesti vain omistajilleen. Tuomen omistajat on listattu vuosikertomuksen kohdassa Yhtiön osakkeet.

Vuorovaikutus keskeisimpien sidosryhmien kanssa on osa päivittäistä työtä. Taulukossa Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa on listattu keskeisimmät sidosryhmät, sekä kuvattu lyhyesti vuorovaikutuksen tapoja, tarkoitusta ja vaikutuksia Tuomen toimintaan. Lähtökohtaisesti sidosryhmien näkemykset otetaan huomioon päätöksenteossa ja toiminnan kehittämisessä. Sidosryhmiltä nousevat näkemykset tuodaan Tuomen johtoryhmälle ja hallitukselle tiedoksi muun muassa tilannekatsausten sekä kyselyistä laadittujen koontien kautta. Tuomella ei ole suoraa vuorovaikutusta toimitusketjun työntekijöiden kanssa, mutta heidän etunsa pyritään huomioimaan toimittajayhteistyössä.

”

SIDOSRYHMIEN NÄKEMYKSIÄ
HYÖDYNNETTIIN 2023
TOTEUTETUSSA KAKSOIS-
OLENNAISUUSARVIOINNISSA,
JONKA POHJALTA
TUNNISTETTIIN
TUOMEN OLENNAISET
KESTÄVYYSAIHEET.

VUOROVAIKUTUS SIDOSRYHMIEN KANSSA

SIDOSRYHMÄ	VUOROVAIKUTUSTAVAT JA TARKOITUS	VAIKUTUS TOIMINTAAN
Omistajat	<p>Omistajat ohjaavat Tuomen toimintaa yhtiökokouksen, neuvottelukunnan ja kahdenvälisten neuvottelujen kautta. Pirhan kanssa omistajaohjaus on tiiviimpää ja tavoitteellista, sillä Tuomi on Pirhan tytäryhtiö.</p> <p>Pirhan ja Oma Hämeen kanssa on rakennettu kumppanuuden vahvistamiseksi useamman kerran vuodessa kokoontuvat, eri teemoja käsittelevät teemaryhmät. Ryhmissä käydään läpi niin pitkän tähtäimen kehitysasioita, kuin päivittäisen yhteistyön sujumista.</p>	<p>Yhteinen strateginen suunta, esimerkiksi omistajien rajalliset taloudelliset resurssit myös Tuomen strategian keskiössä.</p> <p>Vuosittaiset omistajatavoitteet ohjaavat toiminnan kehittämistä.</p>
Asukkaat ja kuntalaiset	<p>Suorien sopimusasiakkaiden lisäksi Tuomen palvelut vaikuttavat isoon joukkoon asukkaita ja kuntalaisia, etenkin henkilöliikennepalveluissa, joissa kuljetettavat ovat yksityishenkilöitä. Henkilöliikennepalveluissa vuorovaikutusta käydäänkin muun muassa Pirhan vanhus- ja vammaisneuvoston edustajien kanssa, sekä osallistumalla kutsuttaessa muiden edunvalvontajärjestöjen tapaamisiin.</p>	<p>Palvelujen kehitys, esimerkiksi huoltajasovelluksen rakentaminen.</p>

SIDOSRYHMÄ	VUOROVAIKUTUSTAVAT JA TARKOITUS	VAIKUTUS TOIMINTAAN
Työntekijät	Henkilöstö kertoo näkemyksiään erilaisten toistuvien kyselyiden ja YTR-työskentelyn kautta. Tämän lisäksi Tuomen johtoryhmässä on henkilöstön valitsema henkilöstöedustaja.	Työhyvinvoinnin strategisten kehityskohteiden tunnistaminen. Esimerkiksi kokemus palkkaepätasa-arvosta ja palkkaperusteiden epäselvyydestä noustettiin Tuomen tasoiseksi strategiseksi kehitystoimenpiteeksi.
Toimittajat	Tärkeimpien toimittajien kanssa pidetään säännöllisesti sopimuskauden aikana tapaamisia, joissa käydään läpi yhteistyön sujuvuutta ja luodaan puolin ja toisinnan tilannekatsaukset. Mikäli yhteistyössä ilmenee ongelmia, pyritään sitä tiivistämään.	Ymmärrys markkinoista ja toimitusketjuista lisääntyy, esimerkiksi Tuomen uuden Toimittaja Code of Conductin vaatimusten kohtuullisuus.

Sidosryhmien näkemyksiä hyödynnettiin 2023 toteutetussa kaksois-olennaisuusarvioinnissa, jonka pohjalta tunnistettiin Tuomen olennaiset kestävyysaiheet. Olennaiset aiheet ovat Tuomen vastuullisuustyön keskiössä.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET, SEKÄ NIIDEN VUOROVAIKUTUS STRATEGIAN JA LIIKETOIMINTAMALLIN KANSSA

Tuomen olennaisuusarvioinnissa tunnistettiin useampi arvoketjussa ennen Tuomea syntyvä olennainen vastuullisuusvaikutus liittyen toimittajien hallinnoimaan sopimustuotteiden ja -palvelujen tuottamiseen. Olennaisimmat vaikutukset liittyvät tuotteiden valmistuksen ilmastopäästöihin ja resurssien käyttöön, sekä toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteisiin. Tuomen omaan toimintaan liittyen olennaiseksi vaikutukseksi tunnistettiin henkilöstön terveys ja turvallisuus. Suoraan Tuomen hankintojen ja materiaalipalvelujen ydinliiketoimintaan liittyen olennaiseksi nousi Tuomen rooli markkinoiden terveenä pitämisessä ja reilun kilpailun edistämisessä, sekä oikeiden tuotteiden saamisessa oikeaan tarpeeseen.

Olennaisista aiheista tuotteiden saatavuus ja turvallisuus liittyvät Tuomen omaan toimintaan sekä toimitusketjuun, mutta vaikutus konkretisoituu tuotteiden käytön yhteydessä asiakkaille. Tarvikkeiden käytön jälkeinen kierrätys ja jätteiden hävittäminen puolestaan toteutuvat asiakkaan prosesseissa. Tunnistetut olennaiset riskit liittyvät Tuomen ja sen asiakkaiden riittävään sitoutumiseen ilmastotyöhön, koko arvoketjun paluulogistiikan aiheuttamiin lisääntyviin ilmastopäästöihin, sekä arvoketjun alkupään tuotteiden valmistuksen materiaalien saatavuuteen. Mahdollisuutena tunnistettiin ilmastopäästöjen pienentämiseen liittyvä asiakkaiden kasvava tarve kuljetusten yhdistelylle. Vaikutuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista on kerrottu tarkemmin aihekohtaisissa osioissa.

Olennaisten aiheiden linkittymisestä Tuomen liiketoimintamalliin ja strategiaan valintoihin, niiden vaikutuksesta ihmisiin ja ympäristöön, sekä siitä miten Tuomi vaikutuksiin, riskeihin ja mahdollisuuksiin vastaa, on kerrottu aihekohtaisissa osioissa.

ARVOKETJU

ENNEN TUOMEA

Toimittajat ja heidän toimitusketjunsä

Raaka-aineiden ja muiden tuotannon-tekijöiden tuotanto

Tuotteiden valmistus ja palvelutuotanto

TUOMI

Oma hankinta, tarvikelogistiikka ja kuljetuspalvelujen tuotanto

TUOMEN JÄLKEEN

Asiakkaat, asukkaat ja kuntalaiset

Tuotteiden ja palvelujen käyttö

Tuotteiden kierrätys ja hävitys

OLENNAISET AIHEET

ENNEN TUOMEA

E1: Toimitusketjun ilmastopäästöt ja energiankulutus ●●●

E5: Tuotteiden valmistamisen resurssien käyttö ●●●

S2: Toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteet ●●●

G1: Terveet markkinat ja reilu kilpailu ●●●

S4: Tuotteiden ja palvelujen saatavuus ja turvallisuus ●●●

E5: Valmistuksen materiaalien saatavuusongelmat ●

TUOMI

S1: Terveys ja turvallisuus ●●●

S4: Oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen ●●●

E1: Ilmastotyössä toimintaympäristön odotukset ja kustannusten nousuun sitoutuminen eivät kohtaa ●

E1: Tuomi ei pysty riittävään ilmastotyöhön ●

E1: Kuljetusten yhdistelyn aste nousee ●

TUOMEN JÄLKEEN

E5: Käytön jälkeinen kiertotalous ja jätteet ●●●

E1: Tuotteiden kiertotalous lisää logistiikka ja siten päästöjä ●

Vaikutus

Riski

Mahdollisuus

Lyhyt aikaväli,
tilikausi

Keskipitkä aikaväli,
1–5 vuotta

Pitkä aikaväli,
yli 5 vuotta

E1=Ilmastonmuutos; E5=Resurssien käyttö ja kiertotalous
S1=Oma työvoima; S2=Arvoketjujen työntekijät;
S4=Kuluttajat ja loppukäyttäjät
G1=Liiketoiminnan harjoittaminen

KAKSOISOLENNAISUUSARVIOINTI

Olennaisten aiheiden tunnistamisprosessi toteutettiin ensimmäistä kertaa Tuomessa syksyllä 2023. Tunnistaminen ja arviointi kattavat Tuomen omien toimintojen lisäksi arvoketjun ylä- ja alavirran, sekä muut tahot joihin Tuomen toiminta vaikuttaa. Tunnistamisprosessi käsiteltiin Tuomen vastuullisuusryhmässä, johtoryhmässä sekä hallituksessa. Tuomen vastuullisuuspäällikön koordinoiman prosessin vaiheet olivat aiheiden esitunnistus, esiaihelistauksen käsittely, sidosryhmähaastattelut, aiheiden merkittävyyden arviointi sekä aihelistauksen hyväksyntäkäsittely.

Vaikutusten esitunnistusta varten järjestettiin kuusi työpajaa, joissa listattiin oman toiminnan aiheuttamia vaikutuksia, sekä arvoketjus-

sa ennen ja jälkeen Tuomea tapahtuvia mahdollisia ekologisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Vastuullisuusryhmä valitsi aiheen perusteella työpajaan kutsuttavat tuomilaiset; osallistujien määrä työpajoittain vaihteli 6–12 henkilön välillä. Pajatyöskentelyn jälkeen prosessin koordinaattori ryhmitteli alustavan aihelistauksen, joka hyväksyttiin vastuullisuusryhmässä, liiketoiminta-alueiden johtoryhmissä sekä Tuomen johtoryhmässä.

Alustavan aihelistauksen perusteella muodostettiin sidosryhmien haastattelumateriaalit. Sidoryhmähaastattelut kohdennettiin liiketoiminta-alueittain merkittävimpiin sidosryhmiin ja haastateltavana oli yhteensä 42 henkilöä. Henkilöliikennepalvelujen osalta

haastateltiin kuljetuspalvelutuottajia ja kuljettajia, sekä kuljetettavien asiakkaiden edustajia. Hankinta- ja materiaalipalvelujen osalta haastateltiin sopimustoimittajien sekä tarvikkeiden ja/tai palvelujen käyttäjien edustajia, kuljetuspalveluissa puolestaan kuljetuspalvelutuottajan edustajaa. Näiden lisäksi jokaiselta osa-alueelta haastateltiin myös asiakasorganisaatioiden edustajia, jotka osallistuvat palvelun ohjaukseen.

Sidosryhmähaastatteluiden jälkeen aiheiden merkittävyys arvioitiin vaikutuksen kriittisyyden, laajuuden, korjattavuuden, sekä sen perusteella, onko vaikutus sidosryhmien mielestä tärkeä. Priorisointiin käytettiin karkeaa pisteytystä, jossa kriittisyydestä annettiin kaksi pistettä ja muista tekijöistä yksi. Kaikki yli kaksi pistettä saaneet aiheet nostettiin oleellisiksi.

Vastuullisuusseikkoihin liittyvien riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa päätettiin keskittyä ilmastonmuutoksen sekä resurssien saatavuuden ja kiertotalouden teemoihin. Muiden teemojen osalta työtä jatketaan tulevien vuosien aikana.

Tunnistamista tehtiin työpajoissa, joihin osallistui muun muassa Tuomen johto sekä laatuapäällikkö. Työskentelyssä huomioitiin myös Tuomen riippuvuudet ja työskentelyn tukena käytettiin esimerkiksi TCFD:n viitekehyksen materiaaleja. Työpajatyöskentelyn pohjalta listattujen riskien ja mahdollisuuksien merkittävyys arvioitiin todennäköisyyden ja vaikutuksen karkealla arvioinnilla. Kaikki riskit ja mahdollisuudet, joissa samanaikaisesti sekä todennäköisyys että vaikutus arvioitiin suureksi tai kohtalaiseksi, nousivat oleellisiksi aiheiksi.

”

VASTUULLISUUSSEIKKOIHIN
LIITTYVIEN RISKIEN JA
MAHDOLLISUUKSIEN
TUNNISTAMISESSA
PÄÄTETTIIN KESKITTYÄ
ILMASTONMUUTOKSEN
SEKÄ RESURSSIEN
SAATAVUUDEN JA
KIERTOTALOUDEN
TEEMOIHIN.

Kestävyyteen liittyvien riskejä ja mahdollisuuksia käsitellään vielä erikseen muusta yrityksen riskienhallinnasta, mutta ne tullaan sisällyttämään osaksi muuta Tuomen riskienhallintaa tulevina vuosina.

Olenaisuusarvioinnin tulokset käsiteltiin ensin johtoryhmässä, jonka jälkeen hallitus käsittelee ja hyväksyy ne. Oman henkilöstön osalta päätettiin vielä jatkaa sidosryhmäkeskustelu- ja henkilöstön kanssa; keskustelujen tuloksena tunnistettu olennainen aihe on vuoden 2025 arviointi- ja hyväksyntäkäsittelyssä. Tuloksia ei testattu ulkopuolisella asiantuntijalla.

YMPÄRISTÖ- VASTUU

E1 ILMASTONMUUTOS

Hankinta- ja logistiikkayhtiönä Tuomi vaikuttaa ilmastonmuutokseen ja siten globaalisti ihmisten ja ympäristön hyvinvointiin. Olennaiset aiheet liittyvät ilmastonmuutoksen hillintään ja energiankulutukseen.

Suurin osa ilmastopäästöistä syntyy Tuomen kautta kulkevien tarvikkeiden valmistuksessa. Hankinta ja logistiikka ovat Tuomen ydinliiketoimintaa, joten toimittajien ja asiakkaiden sitouttaminen ja yhteistyö ilmastopäästöjen vähentämiseksi on erittäin tärkeää.

Toimitusketjun päästöt muodostavat pääosan Tuomen ilmastopäästöistä. Näistä ei ole kuitenkaan vielä riittävästi tietoa, minkä vuoksi Tuomelle ei ole vielä laadittu ilmastonmuutoksen hillitsemiseen liittyvää siirtymäsuunnitelmaa. Tulevan siirtymäsuunnitelman laatiminen ja hyväksyminen tapahtuu nykytilaselvittelyn jälkeen. Myöskään ilmastonmuutokseen liittyvää kattavaa resilienssianalyysiä ei edellä mainituista syistä johtuen ole vielä tehty.

”

HANKINTA JA LOGISTIIKKA
OVAT TUOMEN
YDINLIIKETOIMINTAA,
JOTEN TOIMITTAJIEN
JA ASIAKKAIDEN
SITOUTTAMINEN
JA YHTEISTYÖ
ILMASTOPÄÄSTÖJEN
VÄHENTÄMISEKSI ON
ERITTÄIN TÄRKEÄÄ.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

VAIKUTUS, RISKI TAI MAHDOLLISUUS		HALLINTA
Toimitusketjun ilmastopäästöt ja tuotteiden valmistamisen energiankulutus	Negatiivinen vaikutus Arvoketjussa ennen Tuomea	Ehdot hankinnoissa ja yhteistyö toimittajien kanssa
Ilmastotyössä toimintaympäristön odotukset ja kustannusten nousuun sitoutuminen eivät kohtaa	Siirtymäriski Arvoketjussa Tuomen omaa toimintaa ja Tuomen jälkeen	Asiakasyhteistyö, kustannusten hallinta ja siirto asiakashintoihin
Kasvaviin odotuksiin nähden riittämättömästä ilmastotyöstä aiheutuva mainehaitta	Siirtymäriski Arvoketjussa Tuomen omaa toimintaa ja Tuomen jälkeen	Ilmastotyöstä kerrotaan totuudenmukaisesti Vastaaminen vähintään lakisääteisiin ilmastovaatimuksiin
Kiertotalous lisää logistiikkaa ja siten päästöjä	Siirtymäriski Koko arvoketju	Kysynnän lisääntyessä rakennetaan kyvykkyys paluu- ja ristikkäislogistiikan hallintaan
Henkilö- ja tavarakuljetusten yhdistelyn aste nousee regulaation tai asiakastarpeen kautta	Mahdollisuus Arvoketjussa Tuomen omaa toimintaa ja Tuomen jälkeen	Kuljetusten yhdistely on jo osa Tuomen ydintoimintaa

TUNNISTAMINEN

Ilmastonmuutosta koskevat olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet on tunnistettu Tuomen kaksoisolennaisuusarvioinnissa. Olennaisuusarviointiprosessi on kuvattu kohdassa Kaksoisolennaisuusarviointi. Arvoketjun osalta ilmastonmuutokseen liittyvien toteutuvien ja mahdollisten vaikutusten arviointiin ei käytetty päästötdataa.

Tarkasteltaessa Tuomen omaa toimintaa, ei olennaisuusarvioinnissa arvioitu ilmastonmuutoksesta aiheutuvia fyysisiä riskejä oleellisiksi. Kestävään talouteen siirtymiseen liittyen oleelliseksi tunnistettiin ja arvioitiin kaksi riskiä ja yksi mahdollisuus. Fyysisten riskien tunnistuksessa hyödynnettiin komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2139 ilmas-

toon liittyvien uhkien luokittelua. Siirtymäriskien tunnistuksessa puolestaan hyödynnettiin TCFD:n esimerkkejä ilmastoon liittyvistä siirtymätapahtumista. Arvioinnissa käytetyt aikajänteet on kerrottu kuviossa Olennaiset aiheet sivulla 49. Arvioinneissa ei hyödynnety ilmastoskenaarioita. Arvoketjun ilmastonmuutoksen vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien arviointia, sekä ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen riskien tunnistamista tullaan syventämään tulevina vuosina.

”

HENKILÖLIIKENTEESSÄ JA KULJETUSPALVELUISSA ON JÄRJESTELMÄLLISESTI SIIRRYTTY KOHTI VÄHÄPÄÄSTÖISEMPÄÄ KULJETUSTA, SUOSIEN KÄYTTÖVOIMANA SÄHKÖÄ JA UUSIUTUVIA POLTTOAINEITA.

HALLINTA

TOIMINTAPERIAATTEET

Tuomen eettisissä periaatteissa on ilmaistu yleinen pyrkimys negatiivisten ympäristövaikutusten pienentämiseen. Toimittajia ja toimitusketjuja koskevassa Code of Conductissa on puolestaan linjattu pyrkimys hankintojen ilmastopäästöjen vähentämiseen. Uusien ilmastomuutoksen toimintaperiaatteiden tarvetta tarkastellaan, kun olennaisten aiheiden tavoitteet tulevana vuosina asetetaan.

TOIMENPITEET

Tuomessa ei ole vielä systemaattisesti pyritty tuotteiden valmistuksen osalta pienempään energiankulutukseen tai uusiutuvan energian käyttöön. Toimitusketjun ilmastopäästöjen ja tuotteiden valmistamisen energiankulutuksen pienentämisen vaatimukset harkitaan tapauskohtaisesti kilpailutusryhmissä. Henkilöliikenteessä ja kuljetuspalveluissa on järjestelmällisesti siirrytty kohti vähäpäästöisempää kuljetusta, suosien käyttövoimana sähköä ja uusiutuvia polttoaineita

”

JOTTA KÄYTETTÄVISSÄ
OLEVILLA TALOUDELLISILLA
RESURSSILLA VOIDAAN
SAADA AIKAAN VAIKUTTAVIA
ILMASTOTOIMIA,
VAATII SE RIITTÄVIÄ
HENKILÖRESURSSIA.

Tulevina vuosina Tuomen ilmastotoimet kohdistuvat etenkin tavaroiden toimitusketjuihin. Ilmaston liittyvien vaatimusten tiukentaminen hankinnoissa voi johtaa hankintahintojen nousuun, mihin Tuomen asiakkaina olevilla julkisilla organisaatioilla on rajallisesti taloudellisia resursseja. Jotta käytettävissä olevilla taloudellisilla resursseilla voidaan saada aikaan vaikuttavia ilmastotoimia, vaatii se riittäviä henkilöresursseja; toimien kohdentaminen ja oikean vaatimustason löytäminen vaatii panostamista tiiviiseen yhteistyöhön toimittajien ja asiakkaiden kanssa.

MITTARIT JA TAVOITTEET

Ilmastopäästöjä on laskettu GHG-protokollan mukaisesti Tuomessa jo useamman vuoden ajan, ja laskentaa on vuosittain pyritty laajentamaan. Päästölaskentaa ei ole varmennettu ulkopuolisella taholla. Vuoden 2024 laskelma muodostaa Tuomen päästölaskelman perusvuoden.

Tuomessa ei ole asetettu tulossuuntautuneita ilmastotavoitteita. Nämä tavoitteet tullaan asettamaan tulevina vuosina. Nykyiset, vuoden 2022 lopussa asetetut tavoitteet ovat ensimmäisiä askelia kohti ilmastopäästöjen vähentämistä. Vuoteen 2025 tähtäävät tavoitteet liittyvät toiminnalliseen hiilineutraaliuteen, sekä hiilineutraalimpaan kuljetukseen ja hankintoihin. Näiden lisäksi Tuomen henki-

löstöä koskevana tavoitteena on saada yksin autolla fossiilisella polttoaineella kuljettujen työmatkakilometrien osuus alle 35 %:n.

ENSIMMÄISET ASKELEET KOHTI PIENEMPIÄ ILMASTOPÄÄSTÖJÄ

- Toiminnallinen hiilineutraalisuus (scope 1 & 2)

Toteuma 2024: Verrattuna vuoteen 2023 päästöt pienenivät absoluuttisesti 22 tn CO₂-ekv, jääden 139 tn CO₂-ekv. Suurin päästövähennys syntyi kaukolämmön päästökertoimen pienemisestä. Tavoitteen saavuttaminen on haasteellista, sillä toiminnan tehostamiseksi kuljetuspalveluissa on lisätty omaa palvelutuotantoa ja näin ollen polttoaineiden ostoa tulee Tuomessa lisääntymään.

- Hiilineutraalimpaa kuljetusta: Henkilöliikennepalvelut alle 160 g CO₂/km

Toteuma 2024: Henkilöliikennepalveluissa saavutettiin tavoite, sillä päästiin 126 g CO₂ / km. Kuljetuspalvelujen kilpailutusten avulla on saatu tasaisesti kasvatettua vähäpäästöisen ajoneuvokaluston määrää.

- Hiilineutraalimpaa hankintaa: TOP50 SBTi-tavoitteisiin sitoutuneiden toimittajien määrä kasvaa 25 % ja TOP50 myydyimmille tuotteille on laskettu hiilijalanjälki

Toteuma 2024: Toimittajayhteistyössä keskityttiin scope 3 päästölaskentaan tarvittavien tuotetietojen keräämiseen ja toisaalta Tuomen Toimittaja Code of Conductin luonnoksen käsittelyyn, joten SBTi:hin sitouttamisen osalta ei tehty erityisiä toimenpiteitä.

- Työmatkoista yksin fossiilisella polttoaineella kuljetetun kilometrien osuus alle 35 %

Toteuma 2024: Työmatkojen osalta päästiin 38 % ja vuoteen 2023 verrattuna tulos parani 5 prosenttiyksikköä. Etenkin autolla uusiutuvalla käyttövoimalla ajettujen työmatkojen osuus kasvoi, mitä saattaa osittain selittää Tuomen päätoimipaikalla olevat henkilöstölle maksuttomat sähköautojen latauspisteet.

Lisäksi kuljetuspalvelujen vähäpäästöisillä ajoneuvoilla ajettujen kilometrien kaksinkertaistamisen tavoite saavutettiin jo vuonna 2023.

Tuomi ei ole osallistunut eikä rahoittanut kasvihuonekaasujen poisto- tai varastointihankkeita raportointikaudella eikä Tuomi sovelle sisäisiä hiilen hinnoittelujärjestelmiä.

ENERGIANKULUTUS JA ENERGIALÄHTEIDEN YHDISTELMÄ	VUOSI 2024
Hiilestä ja hiilituotteista peräisin olevan polttoaineen kulutus	0 MWh
Raakaöljystä ja öljytuotteista peräisin olevan polttoaineen kulutus	169 MWh
Maakaasusta peräisin olevan polttoaineen kulutus	0 MWh
Muista fossiilisista lähteistä peräisin olevan polttoaineen kulutus	0 MWh
Ostetun fossiilisista lähteistä peräisin olevan sähkön, lämmön, höyryn ja jäähdytyksen kulutus	269 MWh
Fossiilisen energian kokonaiskulutus yhteensä	438 MWh
Fossiilisten energialähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta	19 %

ENERGIANKULUTUS JA ENERGIALÄHTEIDEN YHDISTELMÄ	VUOSI 2024
Ydinvoimaan perustuvista lähteistä peräisin olevan energian kulutus	796 MWh
Ydinvoimaan perustuvien lähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta	34 %
Uusiutuvista lähteistä, mukaan lukien biomassa, peräisin olevan polttoaineen kulutus	328 MWh
Ostetun uusiutuvista lähteistä peräisin olevan sähkön, lämmön, höyryn ja jäähdytyksen kulutus	738 MWh
Itse tuotetun, muusta kuin polttoaineesta peräisin olevan uusiutuvan energian kulutus	21 MWh
Uusiutuvan energian kokonaiskulutus yhteensä	1 087 MWh
Uusiutuvien energialähteiden osuus energian kokonaiskulutuksesta	47 %
Energian kokonaiskulutus	2 321 MWh

VUOSI 2024	TCO2-EKV.
Scope 1 -kasvihuonekaasupäästöt	
Kasvihuonekaasujen scope 1 -bruttopäästöt	57,0
Scope 2 -kasvihuonekaasupäästöt	
Kasvihuonekaasujen sijaintiperusteiset scope 2 – bruttopäästöt	105,9
Kasvihuonekaasujen markkinaperusteiset scope 2 -bruttopäästöt	81,8
Merkittävät scope 3 -kasvihuonekaasupäästöt	
Kasvihuonekaasujen epäsuorat scope 3 -kokonaisbruttopäästöt yhteensä	18 189,2
1 Ostetut tavarat ja palvelut	15 663,4
2 Tuotantohyödykkeet	Ei sisälly laskentaan
3 Polttoaineeseen ja energiaan liittyvät toiminnot (jotka eivät sisälly scope 1- tai scope 2 -päästöihin)	20,4
4 Tuotantoketjun alkupään kuljetukset ja jakelu	0,3
5 Toiminnassa muodostuva jäte	10,5

VUOSI 2024	TCO2-EKV.
6 Liiketoimintaan liittyvä matkustaminen	5,5
7 Työsuhteisten työntekijöiden työmatkaliikenne	95,1
8 Tuotantoketjun alkupään vuokratut omaisuuserät	Ei sisälly laskentaan
9 Kuljetukset tuotantoketjun loppupäässä	2 394,0
10 Myytyjen tuotteiden jalostus	Ei sisälly laskentaan
11 Myytyjen tuotteiden käyttö	Ei sisälly laskentaan
12 Myytyjen tuotteiden käsittely käyttöiän lopussa	Ei sisälly laskentaan
13 Tuotantoketjun loppupään vuokratut omaisuuserät	Ei sisälly laskentaan
14 Franchising	Ei sisälly laskentaan
15 Investoinnit	Ei sisälly laskentaan
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt	
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (sijaintiperusteiset) yhteensä	18 352
Kokonaiskasvihuonekaasupäästöt (markkinaperusteiset) yhteensä	18 328

Sijaintiperusteisten kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt suhteessa liikevaihtoon olivat 101,4 tonnia CO₂-ekv. / miljoona euroa ja markkinaperusteisilla päästöillä laskettuna 101,3 tonnia CO₂-ekv. / miljoonaa euroa. Liikevaihto on kerrottu tilipäätöksen kohdassa Talous ja taloudellinen asema.

MITTAREIDEN LAATIMISPERIAATTEET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Laskennassa on hyödynnetty GHG-protokollaa. Päästölaskentaan liittyy suuria epävarmuustekijöitä ja etenkin scope 3:n kokonaisuuteen liittyy korkea virhemarginaali johtuen laskennassa käytettävien toissijaisten tietojen suuresta määrästä. Scope 3.4 laskelma sisältää kuljetukset vain vuokratun varastotilan ja Tuomen oman varaston välillä. Kestävyysselvityksen lopussa olevissa liitetiedoissa on kerrottu laskennassa hyödynnettyjen toteumatietojen ja päästökertoimien lähteet.

E5 RESURSSIEN KÄYTTÖ JA KIERTOTALOUS

Tuotteiden hankinta ja tarvikevirrat ovat Tuomen ydinliiketoimintaa. Tarvikevirran tuotteista merkittävä osa on kertakäyttöisiä. Tuomen kautta kulkevien tuotteiden valmistaminen kuluttaa raaka-aineita ja erilaisia materiaaleja, mikä vaikuttaa muun muassa uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöön ja siten ympäristöön. Tämän lisäksi tuotteista käytön jälkeen syntyvä jäte vaikuttaa osaltaan ympäristöön.

Tuotteiden valmistamiseen käytettävien resurssien vaikutuksen pienentämiseksi oleellista on ohjata suunta kohti kiertotaloutta. Tämä edellyttää resurssien kestäväää käyttöä; resurssitehokkuutta, resurssien ehtymisen ehkäisemistä, sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää hankintaa ja käyttöä. Kiertotalouden lisäämisellä ja jätteiden määrän vähentämisellä voidaan puolestaan vähentää tuotteiden käytön jälkeen syntyvän negatiivisen ympäristövaikutuksen määrää.

”

TUOTTEIDEN
VALMISTAMISEEN
KÄYTETTÄVIEN
RESURSSIEN VAIKUTUKSEN
PIENENTÄMISEKSI
OLEELLISTA ON
OHJATA SUUNTA KOHTI
KIERTOTALOUTTA.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

VAIKUTUS, RISKI TAI MAHDOLLISUUS		HALLINTA
Tuotteiden valmistamisen resurssien käyttö	Negatiivinen vaikutus Arvoketjussa ennen Tuomea	Ehdot hankinnoissa ja yhteistyö toimittajien kanssa
Tuotteiden käytön jälkeinen kiertotalous ja jätteet	Negatiivinen vaikutus Arvoketjussa Tuomen jälkeen	Ehdot hankinnoissa sekä yhteistyö toimittajien ja asiakkaiden kanssa
Materiaalien saatavuusongelmat tuotteiden valmistukseen, etenkin raaka-aineiden hinnan nousu ja kertakäyttöisten pakkausmateriaalien käytön rajoittaminen	Siirtymäriski Arvoketjussa ennen Tuomea	Yhteistyö toimittajien ja asiakkaiden kanssa, ehdot hankinnoissa ja Tuomen omien kuljetuspakkausten kierrätyksen kehittäminen

TUNNISTAMINEN

Tuomessa resurssien käyttö ja kiertotalous liittyvät erityisesti Tuomen myymien tavaroiden valmistukseen ja siten liiketoimintoina hankinta- ja materiaalipalveluiden toimintaan. Arvoketjun alku- ja loppupään resurssien käytön ja kiertotalouden analysointia tullaan tekemään tulevina vuosina, jonka tuloksena näitä koskevat olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet tarkentuvat. Resurssien käytön ja kiertotalouden osalta ei järjestetty vaikutusten kohteena olevien yhteisöjen kuulemisia.

HALLINTA

TOIMINTAPERIAATTEET

Tuomella ei ole resurssien käyttöön ja kiertotalouteen liittyviä toimintaperiaatteita. Toimintaperiaatteiden tarve ja sisältö päätetään, kun nykytilasta on saatu luotua riittävän kattava kuva.

TOIMENPITEET, MITTARIT JA TAVOITTEET

Tuomessa ei ole määritelty vielä resurssien käyttöön ja kiertotalouteen liittyviä toimintaperiaatteita, tavoitteita eikä näihin liittyviä toimia. Näiden oikein kohdentamiseksi Tuomessa aloitetaan vuonna 2025 nykytilan selvitys, jossa ensimmäisenä keskitytään Tuomeen saapuvaan tavaravirtaan ja sen mukana sisään virtaavien resurssien kartoittamiseen. Yksittäisiä hankintakohtaisia toimia on kuitenkin jo tehty muun muassa uusioraaka-ainesten käytön lisäämiseksi ja hankinnan kohteen käyttöajan pidentämiseksi.

A woman and a man are walking on a grassy dune at sunset. The woman is in the foreground, wearing a grey beanie, a dark vest over a light-colored long-sleeved shirt, and dark pants. She is smiling and looking to the left. The man is walking behind her, wearing a dark jacket and light-colored pants. The background shows a sandy dune with tall grasses and a beach with waves in the distance. The sky is a mix of blue and orange from the setting sun. A dark blue diagonal shape is overlaid on the left side of the image, containing the text.

SOSIAALINEN VASTUU

S1 OMA HENKILÖSTÖ

Tuomessa työntekijöiden työhyvinvoinnin perustana on työterveys ja turvallisuus. Työturvallisuus linkittyy suoraan liiketoimintamalliin, sillä Tuomen strategisena valintana on tehdä omana työnä logistiikkatyötä, johon liittyy korkeampi työtaturmariski. Tuomessa tehdään myös paljon konsultoivaa asiantuntijatyötä, mikä voi osaltaan kuormittaa henkisesti ja linkittyy siten työterveyteen. Terveystiestä ja turvallisuudesta huolehtiminen on osa Tuomen päivittäistä toimintaa.

Raportointi kattaa kaikki Tuomen omaan työvoimaan kuuluvat henkilöt. Tuomen oma työvoima koostuu työsuhteisista kokoaikaisista ja osatyöaikaisista työntekijöistä sekä vuokratyöntekijöistä. Työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden osalta mahdolliset negatiivi-

set vaikutukset liittyvät yksittäistapauksiin ja fyysisen tapaturman riski kohdistuu erityisesti logistikkojen työhön. Tuomessa kehitetään ymmärrystä eri henkilöstöryhmistä ja näihin kohdistuvista vaikutuksista kyselyjen, keskustelujen, tarkastusten sekä seurantatyökalujen avulla.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

VAIKUTUS, RISKI TAI MAHDOLLISUUS		HALLINTA
Työntekijöiden terveys ja turvallisuus	Epäonnistuessaan negatiivinen vaikutus Arvoketjussa ennen Tuomea	Työterveyden ja turvallisuuden johtamisjärjestelmä on rakennettu ensisijaisesti lakisääteisten vaatimusten varmistamiseksi ja lisäksi riskijohtamisen sekä ISO 9001-standardiin perustuen

Omaan henkilöstöön liittyväksi olennaiseksi vaikutukseksi tunnistettiin työntekijöiden terveys ja turvallisuus. Olennaisia riskejä tai mahdollisuuksia omaan henkilöstöön liittyen ei tunnistettu.

HALLINTA

TOIMINTAPERIAATTEET

Tuomen henkilöstö työskentelee Suomessa ja siten Tuomi noudattaa Suomen lainsäädäntöä, joka on linjassa kansainvälisten ihmisoikeussopimusten ja työelämän perusperiaatteiden ja -oikeuksien kanssa.

Työterveyden ja turvallisuuden osalta toimintaperiaatteita on kirjattuna Tuomen arvoihin, johtamisen periaatteisiin, sekä Tuomen eettiseen toimintaohjeeseen. Eettisessä toimintaohjeessa painotetaan työntekijöiden työhyvinvoinnin tärkeyttä ja sen aktiivista edistämistä etenkin työn kuormittavuuden suhteen. Ohjeessa mainitaan myös jokaisen tuomilaisen velvollisuudesta edistää työtur-

vallisuutta sekä yhteisestä pyrkimyksestä minimoida työtaturmat. Johtamisen periaatteissa puolestaan linjataan esihenkilöiden vastuusta mahdollistaa ja varmistaa turvallinen ilmapiiri. Tuomen arvoissa on linjattu henkiseen työturvallisuuteen liittyen muun muassa että *”kannamme yhdessä vastuun myös epäonnistumisista”*.

Syrjinnän poistamisen toimintaperiaate on kirjattu Tuomen eettiseen toimintaohjeeseen, jossa korostetaan ihmisten tasa-arvoista kohtelua, sekä kielletään kaikenlainen syrjintä, kiusaaminen ja häiritä. Eettisessä toimintaohjeessa sitoudutaan kohtelemaan kaikkia tasa-arvoisesti riippumatta henkilön ominaisuuksista kuten etnisyydestä, ihonväristä,

sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, fyysisistä tai henkisistä ominaisuuksista, terveydentilasta, uskonnosta, iästä ja poliittisesta suuntautumisesta, sekä puuttumaan kaikkiin kiusaamis- ja häirintätapauksiin.

Tuomen arvot, eettinen toimintaohje sekä johtamisen periaatteet ovat kaikkien tuomilaisien saatavilla intrassa. Niiden läpikäynti kuuluu uusien henkilöiden perehdytykseen.

YHTEYDENPITO OMAN TYÖVOIMAN KANSSA

Henkilöstön kanssa tehtävän yhteistyön osalta Tuomessa kannustetaan avoimeen vuorovaikutukseen ja osana johtamisen periaatteita kannustetaan keskusteluun ja aitoon dialogiin, jossa mahdollistetaan myös hiljaisten äänien kuulluksi tuleminen.

Yhteydenpitoa tapahtuu suoraan työntekijöiden kanssa ja toisaalta yhteistoimintaryhmässä työntekijöiden edustajien kanssa. Työntekijöiden näkemykset ovat avainasemassa työturvallisuuden kehittämisessä. Erityisesti fyysistä, suorittavaa työtä tekevää henkilöstöä kehoitetaan jo perehdytyksessä jatkuvaan työturvallisuuden havainnointiin sekä poikkeamista ilmoittamiseen, sillä näiden havaintojen avulla työturvallisuutta kehitetään. Tuomessa toimii myös virallinen yhteistoimintaryhmä, joka on samalla työsuojelutoimikunta sekä YT-lain mukaista työnantajan ja henkilöstön välistä vuoropuhelua edistävä työryhmä. Työterveyden toimintasuunnitelman laatimisessa on mukana vähintään työsuojeluvaltuutettu ja toimintasuunnitelma käsitellään yhteistoimintaryhmässä. Yhteistoimintaryhmän toiminnan operatiivinen vastuu on Tuomen hallintojohtajalla, mutta yhteistoimintaryhmän puheenjohtajana toimii

”

TYÖNTEKIJÖIDEN
NÄKEMYKSET OVAT
AVAINASEMASSA
TYÖTURVALLISUUDEN
KEHITTÄMISESSÄ.

Tuomen toimitusjohtaja. Tapaturmien ja turvallisuushavaintojen osalta yhteistyöstä vastaa työsuojelupäällikkö.

Yhteistoimintaryhmään kuuluu viisi työnantajan ja viisi työntekijän edustajaa. Ryhmä koontuu neljä kertaa vuodessa ja käsittelee muun muassa työtaturma- ja turvallisuushavaintotilastoja, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa, työyhteisön kehittämissuunnitelmaa sekä henkilöstöetuuksia.

KIELTEISTEN VAIKUTUSTEN KORJAAMINEN JA ILMOITUSKANAVAT

Turvallisuushavainnot ja työtaturmat käsitellään liiketoimintojen työturvallisuusryhmissä, joissa myös päätetään korjaavista toimenpiteistä. Korjaustoimenpiteiden tehokkuus todennetaan seurannalla, jottei läheltä piti -tilanne tai tapaturma enää toistu.

Henkisen turvallisuuden korjaamisen keinot valitaan tarpeen mukaan, mutta esimerkiksi henkilöiden välisten ristiriitatilanteiden käsittelyyn käytetään keinona muun muassa työyhteisösovitteluja. Työn kuormittavuuden osalta korjaavia toimenpiteitä pohditaan yhdessä työntekijän, esihenkilön sekä tarvittaessa työterveyden kanssa. Häirintä- ja kiusaamisilmoitusten käsittelystä vastaa hallintojohtaja, ja korjaavat toimenpiteet valitaan tapauksen mukaan. Henkiseen hyvinvointiin liittyvien korjaavien toimenpiteiden vaikuttavuuden varmistamiseksi pidetään usein seurantakeskusteluja. Mikäli tunnistetaan, että työelämän peruseriaatteita on rikottu, tai on vaarana että niitä rikotaan, puututaan tilanteeseen sopivilla henkilöstöjohtamisen toimintatavoilla, kuten kurinpitotoimilla, ja pyritään varmistamaan, että tilanne ei pääse toistumaan.

Tuomen intran etusivulta löytyvät linkit ja ohjeet vaaratilanne-, työtapaturma- sekä työpaikkahäirintäilmoituksen tekemiseen. Logistikot pystyvät tekemään vaaratilanneilmoituksen työn ohessa puhelimitse tai käsipäätteellä. Ilmoitusten käsittelyyn on nimetty ilmoitustyypeittäin vastuuhenkilöt. Väärinkäytöksistä tai väärinkäytösepäilyistä voi ilmoittaa Tuomen whistleblowing-ilmoituskanavaan. Whistleblowing-ilmoitusten käsittelyprosessia on kuvattu G1 – Liiketoiminnan harjoittaminen osiossa. Edellä mainittujen lisäksi epäkohdista voi ilmoittaa esihenkilölle, henkilöstöhallintoon, työsuojeluvaltuutetulle, luottamusmiehelle, yhteistoimintaryhmän henkilöstöjäsenille, johtoryhmän henkilöstöedustajalle tai hallituksen henkilöstön hallintoedustajalle. Huolenaiheita voi myös ilmaista muun muassa henkilöstökyselyjen kautta. Työntekijöiden käytettävissä olevat vaikutusmahdollisuudet ja ilmoituskanavat kerrotaan uusille työntekijöille perehdytyksen yhteydessä.

TOIMENPITEET

Tuomen työterveyden ja turvallisuuden johtamisjärjestelmä on rakennettu ensisijaisesti lakisääteisten vaatimusten varmistamiseksi sekä riskijohtamisen sekä ISO 9001 -standardiin perustuen. Työterveyden ja turvallisuuden johtamisjärjestelmä kattaa kaikki Tuomen työsopimuksella olevat työntekijät. Työturvallisuusjärjestelmä kattaa myös vuokratyövoiman, mutta työterveyspalvelujen osalta vuokratyöntekijät käyttävät oman työnantajansa palveluita.

Työterveys- ja turvallisuusasiat ovat osa uuden tuomilaisen perehdyttämistä. Esihenkilön tai hänen nimeämänsä henkilön pitämän perehdytyksen lisäksi uusille tuomilaisille järjestetään yleisperehdytys, jossa työturvallisuusasiat ovat yhtenä kokonaisuutena. Työterveyteen ja turvallisuuteen liittyviä tietoja on myös kaikkien saatavilla Tuomen intrassa.

Työturvallisuuden edistämiseksi tehdään säännöllisesti sekä merkittävien muutosten yhteydessä työnvaarojen arviointia, joka sisältää työtehtävään liittyvien riskien tunnistamista. Arvioinnin kautta tunnistetuissa, suurimman riskin sisältävissä toiminnoissa tehdään turvallisuuskävelyitä, joihin toiminnossa työskentelevä henkilöstö osallistuu. Turvallisuuskävelyitä tehtiin vuonna 2024 varastolla ja sairaaloiden sisäkuljetuksissa yhteensä 4 kertaa. Vastuuhenkilöt käsittelevät turvallisuushavaintoilmoitukset ja käynnistävät tarvittaessa korjaavat toimenpiteet.

Työtapaturman sattuessa Tuomen vakuutusyhtiö koordinoi hoitoprosessin. Tapaturmat analysoidaan liiketoiminta-alueilla pienryhmissä; ryhmissä myös päätetään työtapaturmien ennaltaehkäisyyn liittyvistä toimenpiteistä ja seurataan niiden toteutumista. Analysoinnin jälkeen työtapaturmat käsitel-

lään myös tiimissä, jossa tapaturma tapahtui. Vuoden 2024 aikana perustettiin liiketoimintojen yhteinen, tapaturmien ja merkittävimpien turvallisuushavaintojen käsittelyyn keskittyvä pienryhmä. Ryhmä kokoontuu muutaman kuukauden välein. Asiakkaiden tiloissa työskentelevien Tuomen työntekijöiden työturvallisuudesta keskustellaan säännöllisesti asiakkaiden kanssa ja heidän työturvallisuudestaan huolehditaan samoin, kuin Tuomen omissa tiloissa työskentelevien tuomilaisten.

Työterveyden hallintaa tehdään vuosittain laadittavan toimintasuunnitelman pohjalta yhdessä työterveyshuollon kanssa. Suunnitelman toteutumisen seurannasta vastaa hallintojohtaja ja yhteistoimintaryhmä. Muita työterveyden edistämiseksi mahdollisesti tehtäviä toimia koordinoi Tuomen henkilöstöhallinto. Työterveyshuollon kanssa yhteistyössä tehdään myös lakisääteiset työ-

”

TYÖTERVEYDEN
HALLINTAA TEHDÄÄN
VUOSITTAIN LAADITTAVAN
TOIMINTASUUNNITELMAN
POHJALTA YHDESSÄ
TYÖTERVEYSHUOLLON
KANSSA.

paikkaselvitykset, joissa kartoitetaan ja korjataan työterveyteen sekä turvallisuuteen liittyviä riskejä. Työterveyshuollon lakisääteisten palvelujen, eli ehkäisevän työterveyshuollon lisäksi Tuomessa on kattavasti käytössä työnantajan vapaaehtoinen sairaanhoidon järjestäminen.

Toimien vaikuttavuutta tarkastellaan tapaturma- ja sairauspoissaolotilastojen seurannalla, sekä seuraamalla työntekijöiden työkykyä. Mikäli työntekijän työkyky on alentunut fyysisistä tai psyykkisistä syistä johtuen, pyritään tilanteeseen löytämään ratkaisu muun muassa muokkaamalla työtehtäviä tai kouluttamalla henkilö toiseen soveltuvaan työhön.

Työterveyden ja turvallisuuden edistämisen resurssit koostuvat yhteistoimintaryhmästä, joka toimii samalla työsuojelutoimikuntana, henkilöstöhallinnosta ja työsuojeluorganisaas-

tiosta, sekä työterveyshuollosta. Työsuojeluorganisaatioon kuuluu johdon nimeämä työsuojelupäällikkö ja vaaleilla valittu työsuojeluvaltuutettu, sekä varavaltuutetut. Valtuutetuille varataan työehtosopimuksen mukainen työaika turvallisuuden edistämiseksi, ja mahdollistetaan kouluttautuminen tehtävän hoitamiseksi.

Ensisijaisesti työhyvinvointiin positiivisesti vaikuttavia toimia ovat tiimien vuosittain järjestämät työhyvinvointitilaisuudet sekä henkilöstöetuutena oleva hyvinvointietuus. Jokaiselle tuomilaiselle jaettavan hyvinvointietuuden voi käyttää oman hyvinvointinsa edistämiseen, kuten hieroja- tai hammaslääkärikäynteihin. Tuomi tukee myös savuttomuutta ja käytössä on päihdeohjelma.

MITTARIT JA TAVOITTEET

Olennaisten aiheiden tavoitteiden asettaminen tehdään tulevana vuotena, jonka jälkeen myös toimintasuunnitelmat ja niihin liittyvät toimet tarkennetaan.

HENKILÖSTÖN AVAINLUVUT

Seuraaviin taulukoihin on koottu työsuhteisten työntekijöiden ja omaan työvoimaan kuuluvien muiden kuin työsuhteisten työntekijöiden ominaisuuksia.

TYÖNSUHTEISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN MÄÄRÄT 2024

SUKUPUOLI	HENKILÖMÄÄRÄ VUODEN LOPUSSA	HENKILÖMÄÄRÄN KESKIARVO
Miehet	201	219
Naiset	205	217
Työsuhteiset työntekijät yhteensä	406	436

TYÖSUHTEISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN MÄÄRÄT SOPIMUSTYYPEITTÄIN VUONNA 2024 ILMOITETTUNA KOKOAIKAVASTAAVANA

	NAISET	MIEHET	YHTEENSÄ
Työsuhteiset työntekijät yhteensä	211,6	216,1	427,6
Vakinaiset	192,8	183,9	376,7
Määräaikaiset	18,8	32,2	51,0
Vaihtelevalla työajalla työskentelevät	0,95	1	1,95
Kokoaikaiset	200,3	210,5	410,8
Osa-aikaiset	11,3	5,5	16,8

Tuomesta lähti vuoden 2024 aikana 41 työntekijää ja työntekijöiden kokonaisuusvaihtuvuusprosentti oli 8,3 %.

Vuokratyöntekijöitä oli vuoden lopussa yksi henkilö ja keskiarvo vuoden aikana oli 21,7 henkilöä. Vuokratyöntekijöiden tekemä henkilötyötuntien osuus oli 2,99 %. Vuokratyövoimaa käytetään pääsääntöisesti vain tilapäisissä tai hankalasti ennakoitavissa tarpeissa, kuten silloin kun työntekijä joudutaan korvaamaan äkillisesti tai kun tarvitaan lisätyövoimaa työkuorman tasaamiseen.

Ylimmästä johdosta naisia on 2 (22 %) ja miehiä 7 (78 %). Ylimmän johdon Tuomessa muodostavat johtoryhmään osallistuvat johtajat.

Keskustelut koulutuksista sekä taitojen kehittämisestä ovat esihenkilön ja alaisen välisiä tulos- ja urakehityskeskusteluja. Keskusteluja käydään säännöllisesti ja niiden kattavuus työsuhteisten työntekijöiden osalta vuonna 2024 oli 92,15 %.

Kaikki työsuhteiset työntekijät kuuluvat työehtosopimuksen piiriin.

”

YLIMMÄSTÄ JOHDOSTA
NAISIA ON 2 (22 %)
JA MIEHIÄ 7 (78 %).
YLIMMÄN JOHDON
TUOMESSA MUODOSTAVAT
JOHTORYHMÄÄN
OSALLISTUVAT JOHTAJAT.

TERVEYTTÄ JA TURVALLISUUTTA KOSKEVAT MITTARIT

Vuonna 2024 Tuomessa kukaan ei menehtynyt työperäisiin vammoihin tai työperäisiin sairauksiin. Työpaikkatapaturmia tapahtui 15 kpl ja tapaturmataajuus työpaikalla tehtyä 1 000 000 työtuntia kohti oli 22,7. Vaaranpaikkahavaintoja tuli 126 kpl.

Työperäisten vammojen ja työperäisten sairauksien seurauksena korvattuja työkyvyttömyyspäiviä oli 120 päivää.

ANSIOTULOA KOSKEVAT MITTARIT

Sukupuolten välinen palkkaero ilmaistuna prosenttiosuutena miespuolisten työntekijöiden keskimääräisestä palkkatasosta, oli -9,7 %, eli naisten keskipalkka on 9,7 % korkeampi kuin miesten.

Kokonaispalkkasuhde kertoo, kuinka paljon yrityksen eniten ansaitseva henkilö tienaa verrattuna kaikkien muiden työntekijöiden keskimääräiseen vuosipalkkaan ja suhdeluku on 3,95:1.

TAPAUKSET, VALITUKSET JA VAKAVAT IHMISOIKEUSVAIKUTUKSET

Whistleblowing-kanavan kautta ei tullut yhtään ihmisoikeuksiin liittyvää valitusta, eikä Tuomessa tapahtunut omaan työvoimaan liittyviä vakavia syrjintä- eikä ihmisoikeusongelmia tai -tapauksia. Kiusaamis- tai häirintäilmoituksia tuli muutama ja ne käsiteltiin tapauskohtaisesti.

MITTAREIDEN LAATIMISPERIAATTEET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Tiedon saannin vaikeuden vuoksi mittareissa ei ole huomioitu harjoittelijoita.

Kokonaisaikavastaavuus lasketaan järjestyksessä seuraavien palkkaperusteiden mukaan: osa-aikaprosentti, työpäivän pituus tai viikkotyöaika. Jos työsuhteelta puuttuvat kaikki kolme edellä mainittua, FTE:n oletetaan olevan 1. Vaihtelevalla työajalla työskentelevien laskennassa on käytetty nollatuntisen oman työajan työpäivän pituutta, sillä nollatuntisia työskentelee jakso- ja toimistotyöajoissa. Laskennassa on summattu tehdyt tunnit niiltä ajanjaksoilta, joilla henkilö on ollut töissä. Tätä työaikaa on verrattu samalla aikajaksolla täysiin työtunteihin jakamalla tehdyt tunnit kyseisen jakson täyden työajan tunneilla. Kuukauden FTE-arvo on summa ko. kuukaute-

na työssä olleiden työntekijöiden FTE-arvoista. Vuoden FTE-arvo on puolestaan keskiarvo kuukausittaisista FTE-arvoista.

Työntekijöiden vaihtuvuusprosentin laskennassa nimittäjänä on käytetty työntekijöiden lukumäärän keskiarvoa.

Vuokratyöntekijöiden vuoden lopun määrän laskemisessa on huomioitu vain Tuomelle vakituisesti työskentelevät henkilöt. Keskiarvon laskennassa on huomioitu kaikki vuokratyöntekijät. Vuokratyöntekijöiden tekemien työtuntien osuus on laskettu jakamalla vuokratyöntekijöiden tekemä tuntimäärä kokonaistuntimäärällä, joka on laskettu summaamalla vuokratyöntekijöiden ja työsuhteisten työntekijöiden tekemät tunnit sekä ylityötunnit.

Kokonaispalkkasuhde on laskettu jakamalla korkeinta ansiota saavan vuotuinen kokonaisansio työsuhteisten työntekijöiden mediaanikokonaisansiolle, jossa ei ole huomioitu toimitusjohtajaa. Laskennassa on käytetty työntekijöiden osalta mediaanipalkkaa ja mediaanitulospalkkiota. Korkeimmalle palkalle on lisätty todellinen tulospalkkio.

S2 ARVOKETJUN TYÖNTEKIJÄT

Tuomen ydintoimintaa on muiden yritysten valmistamien tavaroiden hankkiminen ja myyminen asiakkaille, joten toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteet liittyvät vahvasti Tuomen liiketoimintamalliin. Yhteis- ja yta-hankintojen sopimustoimittajia on noin 500, ja toimitusketjut vaihtelevat lyhyistä paikallisista monivaiheisiin globaaleihin toimitusketjuihin. Vaikutuksen kohteena on siis tuotteiden valmistamiseen liittyviä monen tyyppisiä ryhmiä, kuten alkutuotantoon, jalostukseen ja valmistukseen liittyviä työntekijäryhmiä.

Raportoinnin tiedonantovaatimusten siirtymäaikoja käytetään useissa Arvoketjun työntekijät-aiheen kohdissa.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

VAIKUTUS, RISKI TAI MAHDOLLISUUS		HALLINTA
Toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteet	Negatiivinen vaikutus Arvoketjussa ennen Tuomea	Ehdot hankinnoissa ja yhteistyö toimittajien kanssa.

Arvoketjun työntekijöihin liittyväksi olennaiseksi vaikutukseksi tunnistettiin toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteet. Olennaisia riskejä tai mahdollisuuksia arvoketjun työntekijöihin liittyen ei tunnistettu.

HALLINTA

TOIMINTAPERIAATTEET

Tuomi on sitoutunut noudattamaan YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevia periaatteita, OECD:n toimintaohjeita monikansallisille yrityksille, sekä ILO:n sopimuksia työelämän perusoikeuksista. Toimittajia koskevilla toimintaperiaatteissa veloitetaan toimittajia noudattamaan samoja edellä mainittuja periaatteita ja ohjeita. Toimintaperiaatteissa kielletään muun muussa lapsityö ja pakkotyö. Toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteisiin liittyvien tarkempien toimintaperiaatteiden tarvetta tarkastellaan samalla kun olennaisien aiheiden tavoitteita asetetaan tulevina vuosina.

Tuomella ei ole yleistä prosessia yhteistyöhön toimitusketjun työntekijöiden kanssa. Prosessin tarvetta ja sen mallia pohditaan, kun toimitusketjuista ja niissä toimivista työntekijöistä on luotu kattavampi ymmärrys.

TOIMENPITEET

Hoitotarvikekilpailutuksissa tavoitteena on ollut seurata systemaattisesti, miten toimittajat työskentelevät sosiaalisen vastuun parissa ja kehittävät toimintaansa. Riskimaista tulevan tuonnin seurantaan käytetään sosiaalisen vastuullisuuden kyselylomaketta ja/tai vaaditaan kolmannen osapuolen suorittaman tehdasauditoinnin raportti. Mikäli selvityksessä nousee esiin ongelmia, vaaditaan

niiden korjaamisen suunnitelma ja pyydetään todistamaan ongelmien korjaamiseksi tehdyt toimenpiteet. Samaa käytäntöä on laajennettu myös elintarvikehankintoihin, ja käytäntöä tullaan laajentamaan entisestään.

Jos sopimusaikana ilmenee, että toimitusketjun työntekijöiden ihmisoikeuksia tai työelämäoikeuksia merkittävästi loukataan, vaaditaan toimittajalta välittömiä korjaavia toimenpiteitä ja tarvittaessa harkitaan sopimuksen irtisanomista.

Toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteisiin liittyviin systemaattisiin ja kohdennettuihin toimiin ryhdytään, kun ymmärrystä nykytilasta on kasvatettu ja sen myötä tavoite saatu tulevana vuosina asetettua.

MITTARIT JA TAVOITTEET

Toimitusketjun työntekijöiden työolosuhteisiin liittyvien tavoitteiden asettaminen tehdään tulevina vuosina.

S4 KULUTTAJAT JA LOPPUKÄYTTÄJÄT

Tuomen tuottamat palvelut ja sen kautta kulkevat materiaalivirrat liittyvät hyvinvointialueiden ja kuntien lakisääteisten palvelujen tuottamiseen. Palvelujen loppukäyttäjinä ovat usein kuntalaiset ja asukkaat.

Saatavuuteen liittyvät vaikutukset ovat laajat, sillä esimerkiksi Pirha ja Oma Häme tuottavat perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sekä ensihoidon palveluja 700 000 asukkaan väestöpohjalle. Palvelujen tuottamisessa käytetyistä hoitotarvikkeista Tuomi toimittaa valtaosan. Turvallisuuteen liittyvät vaikutukset korostuvat Tuomen yhteis- ja yta-hankinnoissa, joiden vuosiarvo on noin 150 miljoonaa euroa. Suuri osa hankinnoista liittyy sosiaali- ja terveystalouden palvelujen tuottamiseen, kuten

hoitotarvikkeet ja -laitteet, sekä erilaiset terveydenhuollon palvelut. Tuotteiden ja palvelujen turvallisuuteen ja saatavuuteen liittyvät vaikutukset ovat lähtökohtaisesti positiivisia, mutta mikäli ne eivät toteudu, on vaikutus negatiivinen ja voi pahimmillaan johtaa yksittäiseen tai useampaan potilasvahinkoon.

Oikeiden tuotteiden käyttö potilaiden hoidossa tuottaa positiivista sosiaalista vaikutusta hoidettavalle henkilölle, mutta se voi myös aiheuttaa pienemmät ympäristövaikutukset ja olla taloudellisesti kannattavampaa. Vääriä tuotteita käyttämällä vaikutukset voivat puolestaan olla päinvastaiset.

”

SUURI OSA HANKINNOISTA LIITTYY SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN TUOTTAMISEEN, KUTEN HOITOTARVIKKEET JA -LAITTEET, SEKÄ ERILAISET TERVEYDENHUOLLON PALVELUT.

Palveluiden ja tuotteiden saatavuus ja turvallisuus, sekä tuotteiden oikeellisuus tarpeeseen nähden ovat osa hankintaan ja tarvikelogistiikkaa, joten ne liittyvät tiiviisti Tuomen ydinliiketoimintaan ja arvontuottoon.

Olennaisten aiheiden raportoinnissa keskitytään erityisesti hoitotarvikkeisiin, sillä niiden saatavuus, turvallisuus ja oikeellisuus suhteessa tarpeeseen on kriittistä. Edellä mainittujen tekijöiden vaikutusten kohteena ovat Tuomen asiakkaiden palvelutuotannon kautta hoitoa saavat asukkaat ja palvelua tuottava hoitohenkilöstö. Vaikutuksen kohteena olevista suuri osa kuuluu erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisryhmiin, sillä vaikutukset kohdistuvat terveydenhuollon asiakkaisiin. Ymmärrys kuluttajien ja loppukäyttäjien haavoittuvasta asemasta on syntynyt hoitohenkilöstön kanssa tehtävän yhteistyön myötä.

Raportoinnin tiedonantovaatimusten siirtymäaikoja käytetään osittain kohdissa Kielteisten vaikutusten korjaaminen ja ilmoituskanavat, Toimenpiteet sekä Mittarit ja tavoitteet osioiden alla olevissa kohdissa.

”

YMMÄRRYS KULUTTAJIAN
JA LOPPUKÄYTTÄJIAN
HAAVOITTUVASTA
ASEMASTA ON SYNTYNYT
HOITOHENKILÖSTÖN
KANSSA TEHTÄVÄN
YHTEISTYÖN MYÖTÄ.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

VAIKUTUS, RISKI TAI MAHDOLLISUUS		HALLINTA
Tuotteiden ja palvelujen saatavuus ja turvallisuus	Epäonnistuessaan negatiivinen vaikutus Koko arvoketju	Ehdot hankinnoissa, yhteistyö toimittajien ja asiakkaiden kanssa sekä tuotteiden varastointi
Oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen	Epäonnistuessaan negatiivinen vaikutus, onnistuessaan positiivinen Arvoketjussa Tuomen oma toiminta ja Tuomen jälkeen	Ehdot hankinnoissa, valikoiman hallintatyö, tuotekoulutukset sekä yhteistyö toimittajien ja asiakkaiden kanssa

Kuluttajiin ja loppukäyttäjiin liittyviksi olennaisiksi vaikutuksiksi tunnistettiin tuotteiden ja palvelujen saatavuus ja turvallisuus, sekä oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen. Olennaisia riskejä tai mahdollisuuksia ei tunnistettu.

HALLINTA

TOIMINTAPERIAATTEET

Tuomen eettisen toimintaohjeen mukaan Tuomi pyrkii toiminnallaan takaamaan asiakkaidensa häiriöttömän toiminnan. Loppukäyttäjiiin liittyvien toimintaperiaatteiden tarvetta tarkastellaan samalla kun olennaisten aiheiden tavoitteita asetetaan tulevina vuosina.

YHTEYDENPITO KULUTTAJIEN JA LOPPUKÄYTTÄJIEN KANSSA

Hoitotarvikkeiden saatavuus ja turvallisuus ovat suoraan yhteydessä Tuomen asiakkaiden palvelutuotannon ja siten asukkaiden hoitojen onnistumiseen, joten ne ovat osa päivittäistä keskustelua asiakkaiden kanssa.

Asiakkaat puolestaan ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa hoitoa saavien asukkaiden kanssa. Tuomen asiakkaat vaikuttavat suoraan tavoiteltavaan tuotteiden toimitusvarmuuteen, sillä pääomistajan kanssa sovitaan vuosittain toimitusvarmuuden tavoitetaso, jonka toteutumista seurataan. Tuotteiden ja palvelujen turvallisuus sekä tarpeisiin sopivat tuotteet määritellään osana hankintaa, jossa Tuomen ja asiakkaan edustajista koostuva asiantuntijaryhmä asettaa vaatimuksia toimittajille ja hankinnan kohteelle tapauskohtaisesti. Tarpeeseen sopivien, oikeiden tuotteiden valikointi tehdään asiakkaan koordinoimassa valikoimatyöryhmässä, johon Tuomi osallistuu. Tämän lisäksi Tuomen valikoimatiimi tekee päivittäin yhteistyötä asiakkaan kanssa.

”

HOITOTARVIKKEIDEN
SAATAVUUS JA
TURVALLISUUS OVAT
SUORAAN YHTEYDESSÄ
TUOMEN ASIAKKAIDEN
PALVELUTUOTANNON
JA SITEN ASUKKAIDEN
HOITOJEN ONNISTUMISEEN.

Yhteistyö loppukäyttäjien, eli asukkaiden kanssa tapahtuu siis välillisesti Tuomen asiakkaiden kautta.

Tarvikelogistiikkaan liittyviä asioita käsitellään Pirhan ja Oma Hämeen edustajien kanssa säännöllisesti teemaryhmissä, joiden yhteistyöstä vastaa Tuomen asiakkuusjohtaja. Ryhmien toimivuutta tarkasteltiin vuonna 2024 itsearviointikyselyllä, jonka tulosten perusteella ryhmien toimintaa kehitetään. Hankintatyöryhmä viestii ja kokoontuu hankintaprosessin aikana vaihtelevasti; mitä haasteellisemmasta hankinnasta on kyse, sitä tiiviimpää yhteistyötä vaaditaan. Hankintaprosessien asiakasyhteistyöstä vastaa hankintaa koordinoiva hankinnan asiantuntija, mutta ylin vastuu on Tuomen hankintajohtajalla. Hankintaryhmien yhteistyön toimivuutta mitataan hankintakohtaisen kyselyn avulla, jonka tulosten perusteella yhteistyötä pyri-

tään jatkuvasti kehittämään. Valikoimatyöryhmä kokoontuu tarpeen mukaan ja Tuomen osalta valikoimatyöstä vastaa materiaalipalvelujen palvelujohtaja.

KIELTEISTEN VAIKUTUSTEN KORJAAMINEN JA ILMOITUSKANAVAT

Saatavuus- ja tuoteturvallisuusongelmien korjaamiseksi on tapauskohtaisesti erilaisia prosesseja; esimerkiksi toimittajista johtuvat ongelmat pyritään ratkaisemaan toimittajan kanssa yhteistyössä, tai tarvittaessa vastavia tarvikkeita ostetaan toiselta toimittajalta. Tuomen omien varastoprosessien tilapäinen häiriö, joka johtuu esimerkiksi sairauspoissaoloallostasta tai hetkellisestä järjestelmähäiriöstä, voidaan korjata lyhytaikaisella ylityöllä tai vuokratyövoiman käytöllä. Merkittävän tuotevirheen osalta noudatetaan tuotteiden takaisinvetoprosessia. Mikäli huomataan, että

”

MIKÄLI HUOMATAAN, ETTÄ ASIAKAS EI KÄYTÄ TARPEESEEN NÄHDEN SOPIVINTA TUOTETTA, AVATAAN ASIAKKAAN KANSSA KESKUSTELU OIKEAN JA SOPIVIMMAN TUOTTEEN KÄYTTÖÖN OTTAMISEKSI.

asiakas ei käytä tarpeeseen nähden sopivinta tuotetta, avataan asiakkaan kanssa keskustelu oikean ja sopivimman tuotteen käyttöön ottamiseksi.

Huolenaiheiden ilmaisemiseksi Tuomen verkkosivuilla on asiakaspalvelun yhteystiedot sekä whistleblowing-ilmoituskanava, josta on kerrottu enemmän kohdassa G1 Liiketoiminnan harjoittaminen. Tuomen asiakaspalveluun tulevat yhteydenotot tallentuvat asiakastietojärjestelmään, jonka kautta yhteydenotto prosessia valvotaan. Asukkaille maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden osalta yhteydenotot tulevat Tuomeen hoitotyötä tekevien asiakkaiden kautta. Potilasturvallisuuden vaarantavista tilanteista hoitohenkilöstö tekee Tuomelle ilmoituksen, joiden käsittelyyn on Tuomessa erillinen prosessi, jota koordinoi ja valvoo laatupäällikkö. Mikäli huolenaihe nousee esiin asiakkaiden kanssa pidettäväs-

sä teemaryhmässä, kirjataan se ja mahdolliset korjaavat toimenpiteet muistioon. Muistio käydään seuraavan palaverin alussa läpi, jolloin myös tarkastellaan edellisellä kerralla sovitujen asioiden etenemistä.

TOIMENPITEET

Tuotteiden saatavuuden ja tuoteturvallisuuden varmistaminen, sekä asiakkaiden ohjaaminen tarpeisiin nähden oikein tuotteiden käyttöön ovat osa tuomilaisten päivittäistä työtä. Näiden edistämisen resurssit koostuvat Tuomen koko materiaalipalvelujen henkilöstöstä sekä osittain kuljetus- ja hankintapalvelujen henkilöstöstä.

Saatavuutta ja turvallisuutta johdetaan etenkin hankintojen kautta, joissa yhdessä asiakkaista koostuvan yhteistyöryhmän kanssa asetetaan vaatimuksia toimittajille sekä han-

kinnan kohteelle. Oleellista on myös sopimuskauden aikainen yhteistyö toimittajien kanssa.

Toimittajien toimitusongelmien hallitsemiseksi Tuomi myös varastoi hoitotarvikkeita. Oikeat tuotteet oikeaan tarpeeseen -aihetta johdetaan etenkin hankintojen, raportoinnin, valikoiman hallinnan ja tuotekoulutusten, sekä sopimuskauden aikana käytyjen asiakas- ja toimittajakeskustelujen kautta.

MITTARIT JA TAVOITTEET

Olennaisten aiheiden tavoitteiden ja mittarien asettaminen tehdään tulevina vuosina, jonka jälkeen myös toimintasuunnitelmat ja niihin liittyvät toimet tarkennetaan.

HYVÄ
HALLINTOTAPA

G1 LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMINEN

Tuomen eettinen toiminta pohjautuu periaatteisiin, joista yksi on hyvän hallintotavan noudattaminen ja vastuullinen hankinta. Periaatteet ovat osa Suomen eettistä toimintaohjetta, jonka läpikäynti kuuluu uuden henkilön perehdyttämiseen.

Eettinen toiminta on osa Suomen johtamisjärjestelmää, jota hallitus ja johtoryhmä osaltaan toteuttavat ja valvovat. Yrityksen hankintayksikköaseman vuoksi eettisistä käytännöistä etenkin korruption ja lahjonnan estäminen korostuvat. Monella hallituksen jäsenellä on vuosien kokemus hallitustyöskentelystä, ja hallituksen sihteerinä toimivan Tuomen lakiasianjohtajan osaaminen on myös hallituksen käytettävissä. Johtoryhmässä asian eritysosaamista on hallintojohtajalla.

Terveet markkinat ja reilu kilpailu ovat hankinnan onnistumisen kannalta kriittisiä. Koska hankinta on Suomen ydintoimintaa, on terveillä markkinoilla ja reilulla kilpailulla vahva vaikutus Suomen liiketoimintaan. Näiden hallinnassa tärkeintä on osaamisen ylläpito ja vahvistaminen, tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu, sekä avoin toiminta. Epäonnistuessaan markkinat keskittyvät, minkä myötä kilpailu sekä neuvotteluvoima heikenevät. Tämän seurauksena sekä laadulliset, eettiset, että taloudelliset vaikutusmahdollisuudet kaventuvat. Vastaavasti onnistuessaan, myös muut ostajat hyötyvät markkinoiden toimivuudesta ja reilun kilpailun myötä tarjouksia saadaan myös muihin hankintoihin.

”

YRITYKSEN
HANKINTAYKSIKÖASEMAN
VUOKSI EETTISISTÄ
KÄYTÄNNÖISTÄ ETENKIN
KORRUPTION JA LAHJONNAN
ESTÄMINEN KOROSTUVAT.

OLENNAISET VAIKUTUKSET, RISKIT JA MAHDOLLISUUDET

VAIKUTUS, RISKI TAI MAHDOLLISUUS		HALLINTA
Terveet markkinat ja reilu kilpailu	Epäonnistuessaan negatiivinen vaikutus ja onnistuessaan positiivinen Arvoketjussa ennen Tuomea ja Tuomen omaa toimintaa	Osaamisen ylläpito ja vahvistaminen, tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä avoin toiminta

Olennoisuusanalyysissä liiketoiminnan harjoittamiseen liittyen olennaiseksi aiheeksi nousi markkinoiden terveenä pitäminen ja reilu kilpailu. Olennaisten aiheiden tunnistamisprosessissa on tarkasteltu liiketoiminnan harjoittamisen näkökulmasta koko arvoketjua ja koko toimintaa. Prosessista on kerrottu tarkemmin kohdassa Kaksoisolennaisuusarviointi.

HALLINTA

TOIMINTAPERIAATTEET

Tuomi noudattaa hankintalakia, jonka tavoitteena on muun muassa turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita ja palveluja julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa. Laki edellyttää kohtelemaan tarjoajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi, sekä toimimaan avoimesti. Terveiden markkinoiden ja reilun kilpailun edistämisestä on linjattu vielä erikseen hallituksen hyväksymässä Tuomen eettisessä toimintaohjeessa. Linjausten mukaan päätöksenteon ja asioiden valmistelun tulee olla puolueeton ja riippumaton, tehtyjä sitoumuksia ja sopimuksia kunnioitetaan, yksittäisen yrityksen suosimista tai syrjimistä ei sallita, ja kaikenlai-

nen korruptio sekä lahjonta on kiellettyä. Hallituksen vuoden 2025 alussa hyväksymässä toimittajia ja toimitusketjuja koskevassa Code of Conductissa on myös linjattu lahjontakiellosta.

Tuomessa on käytössä henkilöstölle ja sidosryhmille kohdennettu whistleblowing-kanava, joka on ulkoisilta verkkosivuilta löytyvä, epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittamiseen tarkoitettu kanava. Epäilyistä väärinkäytöksistä voi ilmoittaa kanavan kautta anonyymisti, mikä suojaa ilmoittajaa mahdolliselta epätoivotuilta seurauksilta, kuten syrjinnältä. Tuomi noudattaa toiminnassaan ilmiantajien

”

TERVEET MARKKINAT
JA REILU KILPAILU OVAT
HANKINNAN ONNISTUMISEN
KANNALTA KRIITTISIÄ.

suojelua koskevaa lakia (EU 2019/1937). Väärinkäytösilmoitusten selvittämiseen on Tuomessa prosessi, josta vastaa hallintojohtaja. Toimitusjohtaja pidetään tietoisena selvitysprosessin etenemisestä. Dokumentoitavan selvityskokonaisuuden vaiheet ovat selvityksen käynnistys, tutkiminen, toimenpiteet ja ilmoittaminen. Kanava ja siihen liittyvä prosessi sekä vastuuhenkilöt on kuvattu Tuomen eettisessä toimintaohjeessa. Jos ilmoituksen tekijään kohdistuvia kustotoimenpiteitä tai muita epätoivottuja seurauksia ilmeni, puututtiin siihen Tuomessa kurinpitotoimilla. Vuonna 2024 kanavan kautta tuli yksi ilmoitus, jossa kyseenalaistettiin hankintapäätöksen oikeellisuus. Muita toimintaohjeiden vastaisten toimintojen tunnistamiseen liittyviä mekanismeja ovat esimerkiksi ostamiseen liittyvät roolituksen ja prosesseihin rakennetut kontrollipisteet sekä erilaiset seurannat, kuten varastoinventoinnit.

SUHTEET TOIMITTAJIIN

Tuomi on linjannut noudattavansa sopimuksiaan ja sopimusten maksuajoissa huomioidaan toimittajaorganisaation koko ja riskinkantokyky. Tuomen henkilöliikennepalveluissa palveluntuottajina on paljon pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Kuljetuspalveluostojen maksut suoritetaan henkilöliikenteen palveluntuottajille ns. autoilijatilityksinä, jossa palveluntuottajat eivät laskuta Tuomea, vaan Tuomi tilittää maksut palveluntuottajille automaattisesti. Näin varmistetaan maksujen perillemeno sopimuksen mukaisesti.

Toimitusketjujen toimivuuden varmistaminen on Tuomen ydinliiketoimintaa ja toimittajayhteistyö on osa päivittäistä työtä. Vuoden 2024 yhtenä strategisena kehitystoimenpiteenä aloitettiin säännölliset ja tavoitesuuntauneet tapaamiset tärkeimpien toimittajien kanssa.

”

VUODEN 2024 YHTENÄ STRATEGISENA KEHITYSTOIMENPITEENÄ ALOITETTIIN SÄÄNNÖLLISET JA TAVOITESUUNTAUTUNEET TAPAAMISET TÄRKEIMPIEN TOIMITTAJIEN KANSSA.

kanssa. Tapaamisten jäntevöittämiseksi otettiin käyttöön sabluuna yhteistyön arviointiin. Toimittajayhteistyön toimivuutta arvioidaan etenkin toimitusvarmuuden avulla.

Vastuullisuusnäkökulmia ja näihin liittyviä toimittajaan kohdistuvia vaatimuksia pohditaan hankinnoissa pääsääntöisesti hankintakohtaisesti. Harkinta tehdään itsenäisesti toimivassa kilpailutusryhmässä, joka koostuu Tuomen hankinnan ammattilaisista ja sopimusta käyttävien asiakkaiden edustajista. Hankinta-vaatimusten asettamiseen vaikuttavat toimittajien kanssa käytävät markkinavuoropuhelut, tietopyynnöt sekä markkinakartoitukset. Kerätty tieto otetaan huomioon tarjouspyyntöön ja sopimukseen kirjattavissa kriteereissä.

KORRUPTION JA LAHJONNAN EHKÄISEMINEN JA HAVAITSEMINEN

Mahdollisten eturistiriitojen selvittämiseksi hallituksen ja johtoryhmän jäsenille tehdään lähipiiriselvitykset. Selvityksessä kartoitetaan muun muassa nykyinen työtehtävä ja nykyiset luottamustehtävät. Viimeisin lähipiiriselvitys tehtiin syksyllä 2024.

Tuomen eettinen toimintaohje päivitettiin ja hallitus hyväksyi sen tammikuussa 2025. Samalla kerralla hallitus hyväksyi myös Tuomen toimittajia koskevan Code of Conductin. Molemmat asiakirjat sisältävät linjaukset ja ohjeistukset liittyen lahjontaan ja korruptioon. Tuomen eettisen toimintaohjeen päivityksen myötä sen läpikäynti otetaan osaksi uuden henkilön perehdyttämistä. Toimittajien Code of Conduct puolestaan otetaan systemaattiseen käyttöön koulutusten myötä vuoden 2025 aikana.

”

VASTUULLISUUS-
NÄKÖKULMIA JA NÄIHIN
LIITTYVIÄ TOIMITTAJAAN
KOHDISTUVIA VAATIMUKSIA
POHDITAAN HANKINNOISSA
PÄÄSÄÄNTÖISESTI
HANKINTAKOHTAISESTI.

Tuomessa toimii eettinen toimikunta, jonka yhtenä tehtävänä on ehkäistä korruptiota ja lahjontaa. Toimikuntaan kuuluu Tuomen laastupäällikkö, hallintojohtaja sekä lakiasianjohtaja. Toimikunta kokoontuu tarvittaessa.

MITTARIT JA TAVOITTEET

Terveiden markkinoiden ja reilun kilpailun osalta tavoitteiden ja mittarien asettaminen tehdään tulevinä vuosina, jonka jälkeen myös toimintasuunnitelmat ja niihin liittyvät toimet tarkennetaan.

Vuonna 2024 ei tullut ilmi yhtäkään korruptio- tai lahjontatapausta.

Tuomen yleisin sopimukseen kirjattava maksuehto on 23 päivää, mutta maksuehdosta päätetään hankintakohtaisesti. Vuonna 2024 laskuista 96 % maksettiin eräpäivän mukaan ajoissa. Myöhästyneitä maksuja koskien Tuomea kohtaan ei ole vireillä oikeudenkäyntejä.

MITTAREIDEN LAATIMISPERIAATTEET JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Eräpäivän mukaan maksettujen laskujen prosenttiosuuden laskemiseen liittyy epävarmuustekijöitä, sillä toimittajista johtuvista syistä myöhässä toimitetut laskut ja reklamaatiotapaukset kasvattavat myöhässä maksettujen laskujen osuutta. Näissä tapauksissa ei ole aina pyydetty laskulle uutta eräpäivää, vaan alkuperäinen lasku on maksettu alkupepäisellä eräpäivällä. Laskun eräpäivä määräytyy toimittajalle tallennetun maksuehdon mukaan, jolloin tästä poikkeavat laskut on voitu maksaa myöhässä, vaikka järjestelmän mukaan lasku on maksettu ajoissa. Ajoissa maksettujen ostolaskujen laskenta on tehty laskemalla vuoden 2024 ostolaskujen todellisen maksupäivän ja ostolaskujen kierrätysjärjestelmään merkityn eräpäivän erotus. Aineistosta on jätetty pois hyvityslaskut sekä veloituslaskut, jotka on kuitattu reskontrasta muuten kuin maksusuorituksella (esim. hyvityslaskua vastaan). Tarkastelussa ovat mukana vuoden 2024 laskut, jotka olivat erääntyneet helmi-kuun alkuun 2025 mennessä.

A person is working at a desk in a dimly lit office. They are wearing a headset and a brown long-sleeved shirt. Their hands are on a laptop keyboard. The laptop screen shows a 'Yearly Data Analysis' report with a bar chart. The chart has five bars representing years from 2017 to 2021. The bars are colored in shades of blue and green. The text 'Yearly Data Analysis' is visible at the top of the screen. The background is blurred, showing a blue mug and some office equipment.

TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA

	01.01.2024–31.12.2024		01.01.2023–31.12.2023	
LIKEVAIHTO		181 125 545,35		177 364 679,06
Liiketoiminnan muut tuotot		172 095,73		393 776,39
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-114 490 860,51		-111 539 105,96	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-20 626,66		-1 857 719,74	
Ulkopuoliset palvelut	-36 986 427,36	-151 497 914,53	-34 689 313,21	-148 086 138,91
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-17 191 505,32		-16 665 135,01	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 009 258,41		-2 837 606,50	
Muut henkilösivukulut	-364 060,25	-20 564 823,98	-612 211,09	-20 114 952,60
Poistot ja arvonalentumiset				
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-3 625,76		0,00	
Suunnitelman mukaiset poistot	-538 745,58	-542 371,34	-452 325,68	-452 325,68
Liiketoiminnan muut kulut		-7 611 663,44		-7 744 993,27

	01.01.2024–31.12.2024		01.01.2023–31.12.2023	
LIIVEVOITTO (-TAPPIO)		1 080 867,79		1 360 044,99
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	52 558,75		0,00	
Muilta	148 217,23		118 177,92	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-6 016,92		0,00	
Omistusyhteisy yrityksille	-13 328,45		-17 044,45	
Muille	-96 473,86	84 956,75	-96 192,73	4 940,74
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		1 165 824,54		1 364 985,73
Tuloverot				
Tilikauden verot	-231 387,75	-231 387,75	-270 930,55	-270 930,55
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		934 436,79		1 094 055,18

TASE (VASTAAVAA)

		31.12.2024		31.12.2023
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet		1 627 377,09		1 785 883,87
Aineelliset hyödykkeet		114 959,42		149 769,55
Sijoitukset		16 131,00		16 131,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		1 758 467,51		1 951 784,42
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus		11 259 719,59		11 280 346,25
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset	6 071 854,29	6 071 854,29	214 500,00	214 500,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	12 034 835,93		13 136 911,34	
Siirtosaamiset	545 897,69	12 580 733,62	1 861 425,97	14 998 337,31
Rahat ja pankkisaamiset		2 252 914,87		5 631 542,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		32 165 222,37		32 124 726,49
Vastaavaa yhteensä		33 923 689,88		34 076 510,91

TASE (VASTATTAVAA)

		31.12.2024		31.12.2023
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		1 510 000,00		1 510 000,00
SVOP		698 500,00		698 500,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		9 640 648,75		9 640 648,75
Tilikauden voitto (tappio)		934 436,79		1 094 055,18
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		12 783 585,54		12 943 203,93
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat	2 000 264,03	2 000 264,03	2 261 031,36	2 261 031,36
Lyhytaikainen				
Lainat	260 767,33		260 767,33	
Ostovelat	13 122 688,47		12 720 156,77	
Muut velat	1 328 209,72		1 590 034,65	
Siirtovelat	4 428 174,79	19 139 840,31	4 301 316,87	18 872 275,62
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		21 140 104,34		21 133 306,98
Vastattavaa yhteensä		33 923 689,88		34 076 510,91

RAHOITUSLASKELMA

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Liiketoiminnan rahavirta:		
Voitto (tappio) ennen veroja (+/-)	1 165 824,54	1 364 985,73
Oikaisut liikevoittoon (+/-):		
Suunnitelman mukaiset poistot	538 745,58	452 325,68
Rahoitustuotot ja -kulut	-84 956,75	-4 940,74
Muut oikaisut	-5 927,42	-3 093,21
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	1 613 685,95	1 809 277,46
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys/vähennys	2 226 543,18	-4 431 437,58
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	20 626,66	-1 166 966,01
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	267 859,99	68 747,91
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	4 128 715,78	-3 720 378,22
Konsernitili lisäys (-) /vähennys (+)	-5 861 612,87	0,00
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-125 943,10	-106 022,79

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 897,50	0,00
Saadut korot liiketoiminnasta	211 445,23	102 091,30
Maksetut välittömät verot (-)	-47 449,93	-639 017,44
Liiketoiminnan rahavirta	-1 692 947,39	-4 363 327,14
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-335 600,10	-1 106 819,33
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	5 927,42	4 848,00
Investoinnit muihin sijoituksiin (-)	0,00	-500,00

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Verot luovutustuloista	-1 185,48	-618,66
Investointien rahavirta	-330 858,16	-1 103 090,00
Rahoituksen rahavirta:		
Omien osakkeiden myynti	0,00	2 088,00
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-260 767,33	-260 767,33
Maksetut osingot ja muu voitonjako (-)	-1 094 055,18	0,00
Rahoituksen rahavirta	-1 354 822,51	-258 679,33
Rahavarojen muutos, lisäys (+) / vähennys (-)	-3 378 628,06	-5 725 096,47
Rahavarat tilikauden alussa	5 631 542,93	11 356 639,40
Rahavarat tilikauden lopussa	2 252 914,87	5 631 542,93

TILINPÄÄTÖS JA KESTÄVYYS- SELVITYS

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitoasetuksen (KPA) vaatimusten mukaisesti.

ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT

PYSYVIEN VASTAAVIEN ARVOSTAMINEN

Aineettomien pysyvien vastaavien poistomenetelmänä on tasapoisto. Muiden pitkävaikutteisten menojen pääasiallinen poisto aika on 5 vuotta, mutta maksimissaan 10 vuotta. Aineellisten pysyvien vastaavien poistomenetelmä on muiden kuin ammattiautojen osalta menojäännöspoisto. Ammattiautojen poistomenetelmä on hankintamenosta laskettava degressiivinen tasapoisto.

VAIHTO-OMAISSUUDEN ARVOSTAMINEN

Vaihto-omaisuus on arvostettu painotetun keskihinnan mukaisesti ja vaihto-omaisuuden hallinnassa käytetään FIFO-menetelmää. Varaston arvostuksessa noudatetaan alimman arvon periaatetta. Mikäli vaihto-omaisuuden todennäköinen hankintameno tai luovutushinta on tilikauden päättyessä alkuperäistä hankintamenoa oleellisesti pienempi, erotus kirjataan kuluksi tilinpäätöksessä.

EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOJEN VERTAILUKELPOISUUS

Tilinpäätöksen luvut ovat vertailukelpoiset edellisvuoteen verrattuna.

LIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2024–31.12.2024
Varastot	127 918 699,12	127 260 284,63
Varastoinnin lisäpalvelut	2 343 867,80	2 124 597,45
Hankintapalvelut	2 615 896,48	2 674 807,22
Kuljetuspalvelut	11 611 501,81	10 819 707,65
Valikoima ja osto	195 946,78	297 566,94
Henkilöliikennepalvelut	36 403 079,52	34 124 420,11
Muut palvelut	36 553,84	63 295,06
	181 125 545,35	177 364 679,06

KESKIMÄÄRÄINEN HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, sis. toimitusjohtaja:

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Tukipalvelut	40	39
Materiaalipalvelut	153	162
Hankintapalvelut	49	49
Henkilöliikennepalvelut	80	83
Kuljetuspalvelut	114	106
	436	439

HENKILÖSTÖKULUT

Tilikauden palkat, palkkiot ja eläkekulut:

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Palkat ja palkkiot	17 191 505,32	16 665 135,01
Eläkekulut	3 009 258,41	2 837 606,50
Muut henkilösivukulut	364 060,25	612 211,09
	20 564 823,98	20 114 952,60
Luontoisedut (verotusarvo)	7 304,52	6 513,53

Johdon palkat ja palkkiot:

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja	209 650,59	195 611,78

POISTOT JA ARVONALENTUMISET

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Suunnitelman mukaiset poistot	538 745,58	452 325,68
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	3 625,76	0,00
	542 371,34	452 325,68

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Tilintarkastuspalkkiot, BDO Oy	22 000,00	28 572,94
	22 000,00	28 572,94

LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Puhelin-, tietoliikenne- ja muut ICT -kulut	2 084 787,77	2 298 555,77
Markkinointikulut	35 607,08	121 483,02
Asiantuntijapalvelut	629 345,04	681 719,76
Vuokratkulut ja muut kiinteistöjen ylläpitokulut	2 739 213,38	2 290 777,88
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	793 488,26	811 024,68
Kirjanpito- ja muut palvelut	684 826,69	686 202,27
Vakuutukset	71 897,30	76 782,10
Muut liiketoiminnan kulut	572 497,92	778 447,79
	7 611 663,44	7 744 993,27

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	52 558,75	0,00
Muilta	146 310,26	117 632,91
Korkotuotot yhteensä	198 869,01	117 632,91
Muut rahoitustuotot		
Muilta	1 906,97	545,01
Muut rahoitustuotot yhteensä	1 906,97	545,01
Rahoitustuotot yhteensä	200 775,98	118 177,92

RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	01.01.2024–31.12.2024	01.01.2023–31.12.2023
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	6 016,92	0,00
Omistusyhteisyriksille	13 328,45	17 044,45
Muille	96 231,83	96 142,43
Korkokulut yhteensä	115 577,20	113 186,88
Muut rahoituskulut		
Muille	242,03	50,30
Muut rahoituskulut yhteensä	242,03	50,30
Rahoituskulut yhteensä	115 819,23	113 237,18
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	84 956,75	4 940,74

PYSYVIEN VASTAAVIEN ERITTELY

Aineettomat hyödykkeet:

	AINEETTOMAT OIKEUDET	MUUT PITKÄVAIK. MENOT	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2024	162 389,23	3 070 850,00	3 233 239,23
Lisäykset	0,00	338 486,43	338 486,43
Hankintameno 31.12.2024	162 389,23	3 409 336,43	3 571 725,66
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2024	-153 096,98	-1 294 258,38	-1 447 355,36
Tilikauden poisto	-3 465,36	-493 527,85	-496 993,21
Kertyneet poistot ja arvonal. 31.12.2024	-156 562,34	-1 787 786,23	-1 944 348,57
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	5 826,89	1 621 550,20	1 627 377,09
Kirjanpitoarvo 1.1.2024	9 292,25	1 776 591,62	1 785 883,87

PYSYVIEN VASTAAVIEN ERITTELY

Aineelliset hyödykkeet:

	KONEET JA KALUSTO	MUUT KONEET JA KALUSTO	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2024	442 724,69	80 895,57	523 620,26
Lisäykset	0,00	10 568,00	10 568,00
Vähennykset	-50 744,00	-11 074,28	-61 818,28
Hankintameno 31.12.2024	391 980,69	80 389,29	472 369,98
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.2024	-343 474,55	-30 376,16	-373 850,71
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	48 966,04	9 226,48	58 192,52
Tilikauden poisto	-26 630,27	-15 122,10	-41 752,37
Kertyneet poistot ja arvonal. 31.12.2024	-321 138,78	-36 271,78	-357 410,56
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	70 841,91	44 117,51	114 959,42
Kirjanpitoarvo 1.1.2024	99 250,14	50 519,41	149 769,55

PYSYVIEN VASTAAVIEN ERITTELY

	MUUT OSAKKEET JA OSUUDET	YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1.2024	16 131,00	16 131,00
Hankintameno 31.12.2024	16 131,00	16 131,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2024	16 131,00	16 131,00
Kirjanpitoarvo 1.1.2024	16 131,00	16 131,00

SAAMISTEN ERITTELY

Pitkäaikaiset saamiset:

	31.12.2024	31.12.2023
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Konsernitili	5 861 612,87	0,00
Yhteensä	5 861 612,87	0,00
Saamiset muilta		
Muut saamiset	210 241,42	214 500,00
Yhteensä	210 241,42	214 500,00
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	6 071 854,29	214 500,00

SAAMISTEN ERITTELY

Lyhytaikaiset saamiset:

	31.12.2024	31.12.2023
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	9 201 570,75	0,00
Siirtosaamiset	19 999,53	0,00
Yhteensä	9 221 570,28	0,00
Saamiset omistusyhteisyrittäjiltä		
Myyntisaamiset	522 073,17	10 272 176,66
Siirtosaamiset	0,00	14 856,34
Yhteensä	522 073,17	10 287 033,00
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	2 311 192,01	2 864 734,68
Siirtosaamiset	525 898,16	1 846 569,63
Yhteensä	2 837 090,17	4 711 304,31
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	12 580 733,62	14 998 337,31

SAAMISTEN ERITTELY

Siirtosaamisten olennaiset erät:

	31.12.2024	31.12.2023
Menoennakot, lyhytaikaiset	14 371,67	413 265,06
Verojaksotukset	51 612,23	234 364,57
Tulojäämät, lyhytaikaiset		
Komissiotulot	46 754,84	336 667,00
Työterveyshuollon korvaus	123 837,18	136 061,47
Muut	309 321,77	741 067,87
	545 897,69	1 861 425,97

OMA PÄÄOMA

Sidottu oma pääoma:

	31.12.2024	31.12.2023
Osakepääoma 1.1.	1 510 000,00	1 510 000,00
Osakepääoma 31.12.	1 510 000,00	1 510 000,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	1 510 000,00	1 510 000,00

Yhtiöllä on hallussa 4700 kpl omia osakkeita.

OMA PÄÄOMA

Vapaa pääoma:

	31.12.2024	31.12.2023
Muut rahastot 1.1.	698 500,00	698 500,00
Muut rahastot 31.12.	698 500,00	698 500,00
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	10 734 703,93	9 638 560,75
Osingonjako	-1 094 055,18	0,00
Kihniön maksama osakkeiden ennakkokauppahinta	0,00	2 088,00
Voitto/tappio edellisiltä tilikausilta 31.12.	9 640 648,75	9 640 648,75
Tilikauden voitto / tappio	934 436,79	1 094 055,18
Vapaa oma pääoma yhteensä	11 273 585,54	11 433 203,93
Oma pääoma yhteensä	12 783 585,54	12 943 203,93

OMA PÄÄOMA

Jakokelpoinen vapaa oma pääoma:

Laskelma jakokelpoisesta vapaasta omasta pääomasta.

	31.12.2024	31.12.2023
Voitto/tappio edellisiltä tilikausilta	9 640 648,75	9 640 648,75
Tilikauden voitto/tappio	934 436,79	1 094 055,18
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	698 500,00	698 500,00
	11 273 585,54	11 433 203,93

VIERAS PÄÄOMA

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

	31.12.2024	31.12.2023
Lainat	1 120 528,00	1 217 962,04
	1 120 528,00	1 217 962,04

VIERAS PÄÄOMA

Velkojen erittely:

	31.12.2024	31.12.2023
Pitkäaikainen		
Lainat		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 510 264,00	1 607 698,00
Lainat saman konsernin yhteisöiltä	240 000,00	0,00
Lainat omistusyhteisyhteisöiltä	250 000,03	653 333,36
Lyhytaikainen		
Lainat		
Lainat rahoituslaitoksilta	97 434,00	97 434,00
Lainat saman konsernin yhteisöiltä	80 000,00	0,00
Lainat omistusyhteisyhteisöiltä	83 333,33	163 333,33

VIERAS PÄÄOMA

Velkojen erittely:

	31.12.2024	31.12.2023
Ostovelat		
Ostovelat saman konsernin yhteisöiltä	10 844,33	0,00
Ostovelat omistusyhteisyhteisöiltä	41 502,57	73 236,23
Ostovelat muilta	13 070 341,57	12 646 920,54
Muut velat		
Muut velat muilta	1 328 209,72	1 590 034,65
Siirtovelat		
Siirtovelat saman konsernin yhteisöiltä	9 546,67	0,00
Siirtovelat omistusyhteisyhteisöiltä	9 777,78	24 666,67
Siirtovelat muilta	4 408 850,34	4 276 650,20
	21 140 104,34	21 133 306,98

VIERAS PÄÄOMA

Siirtovelkojen olennaiset erät:

	31.12.2024	31.12.2023
Jaksotetut palkat sosiaalikuluneen	905 418,18	895 830,54
Lomapalkkajaksotukset	3 225 365,15	3 112 536,20
Muut	297 391,46	292 950,13
	4 428 174,79	4 301 316,87

KONSERNIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Yhtiö kuuluu Pirkanmaan hyvinvointialueen konserniin ja on Pirkanmaan hyvinvointialueen tytäryhtiö. Yhtiö on yhdistelty Pirkanmaan hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen, jonka jäljennös on nähtävissä osoitteessa Biokatu 12, 33520 Tampere. Yhtiö on lisäksi Tampereen kaupungin osakkuusyhtiö.

LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Yhtiön liikevaihto koostuu pääasiassa myynnistä yhtiön lähipiirille eli osakkeenomistajille. Lähipiiriliiketoimet on toteutettu tavanomaisin ehdoin.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKETTAVAT LIITETIEDOT

Vakuudet

Yhtiön antamien vuokravakuuksien määrä on 210 241,42 euroa.

Eläkevastuut

Yhtiön eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä, KEVAssa. Eläkevastuut on kokonaan katettu.

LEASINGSOPIMUKSISTA MAKSETTAVAT MÄÄRÄT

	31.12.2024	31.12.2023
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	591 535,05	704 966,39
Myöhemmin maksettavat	860 333,48	711 207,31
	1 451 868,53	1 416 173,70

VUOKRAVASTUUT

	31.12.2024	31.12.2023
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 947 327,68	1 878 137,78
Myöhemmin maksettavat	30 570 818,76	32 876 793,84
	32 518 146,44	34 754 931,62

MUUT TALOUDELLISET VASTUUT, JOITA EI OLE MERKITTYY TASEESEEN

	31.12.2024	31.12.2023
Muut sopimusvastuut	20 388 082,07	20 857 756,62
	20 388 082,07	20 857 756,62

MUUT VASTUUSITOUMUKSET

Yhtiö on sitoutunut ylläpitämään valtion huoltovarmuuskeskuksen Pirkanmaan hyvinvointialueelle määräämää velvoitevarastointia ja tarvittaessa osallistuu pandemioista tai muista poikkeustilanteista johtuviin varastointijärjestelyihin. 1.6.2016 yhtiön haltuun siirtyi 73 396,72 eurolla velvoitevaraston tuotteita. Velvoitevarastoitavien tuotteiden osuus yhtiön vaihto-omaisuudesta oli 31.12.2024 yhteensä 97 233,97 euroa.

ULOSMYYNIN TULOSLASKELMA TUOMI LOGISTIIKKA

		2024	2023
Liikevaihto	Liikevaihto	379 699	396 040
Liiketoiminnan muut tuotot	Liiketoiminnan muut tuotot	107	72
Materiaalit ja palvelut	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-251 918	-294 604
	Ulkopuoliset palvelut	-18 029	-15 184
Henkilöstökulut	Eläkekulut	-14 295	-9 326
	Muut henkilösivukulut	-1 923	-1 992
	Palkat ja palkkiot	-81 686	-54 959
Poistot	Poistot	-927	-673
Liiketoiminnan muut kulut	Asiantuntijapalvelut	-2 079	-2 301
	ICT-kulut	-5 201	-5 393
	Kirjanpito ja tilintarkastus	-1 329	-2 102
	Luottotappiot	-4	-63
	Matkakulut	-126	-161
	Muut kulut	-1 461	-1 290

ULOSMYYNNIN TULOSLASKELMA TUOMI LOGISTIikka

		2024	2023
	Myynti- ja markkinointikulut	-105	-83
	Toimitilakulut	-6 740	-7 974
	Vakuutukset	-37	-18
	Vapaaehtoiset henkilöstökulut	-746	-162
	Vuosi-, lupa- ja viranomaismaksut	-11	-42
Liikevoitto		-6 775	-216
Vyörytykset	Vyörytykset	473	-10 112
Vyörytykset		473	-10 112
Korkokulut ja muut rahoituskulut	Korkokulut ja muut rahoituskulut	-6	-533
Muut korko- ja rahoitustuotot	Muut korko- ja rahoitustuotot	0	694
Tuloverot		1 167	11
Tilikauden tulos		-6 309	-10 156

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista

Pääkirja		sähköisenä
Päiväkirja		sähköisenä
Maksuliikenne	tositelaji 6A, 69, ZP	sähköisenä
Ostolaskut	tositelaji KG, KR, RE	sähköisenä
Myyntilaskut	tositelaji RV, 74, 6P, 7E, 7F, 7K, 7L, 7O, 7P, ZU, ZW	sähköisenä
Muistiotositteet	tositelaji SA, ZC, ZG	sähköisenä
Käyttöomaisuus	tositelaji AA, AF	sähköisenä
Varasto	tositelaji KP, PR, WA, WE, WI, WL	sähköisenä
Matkalaskut	tositelaji 63	sähköisenä
Tuomi HML tiedot A X:sta	tositelaji 65	sähköisenä
Palkkakirjanpito tosittuneen	tositelaji 62	sähköisenä
Muut tositteet	AB, YB, KZ, DA, DL, DR, ZD, ZJ, Z1, Z3, XA, XB, XC, XD, XE	sähköisenä
Ostoreskontraerittelyt		sähköisenä
Myyntireskontraerittelyt		sähköisenä
Varastokirjanpidon erittelyt		sähköisenä
Käyttöomaisuuskirjanpidon erittelyt		sähköisenä
Liitetietotositteet	tositelaji LT	sähköisenä

Sähköisessä muodossa KTM:n päätöksen 47/1998 mukaisesti arkistoitava kirjanpitoaineisto on tallennettuna yhtiön kirjanpitoa hoitavan Monetra Pirkanmaa Oy:n palvelimella, joka sijaitsee Tampereella. Muu kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön toimitiloissa.

KESTÄVYYSSSELVITYKSEN SISÄLTÖINDEKSI

STANDARDIN TIEDONANTOVAATIMUS

SIVUNUMERO

ESRS 2 YLEISET VAATIMUKSET

BP-1 Laatumisperusteet	39, 65, 82-83, 102
BP-2 – Tiettyjä olosuhteita koskevat tiedot	39
GOV-1 Hallinto ja valvontaelinten rooli	22, 40-41
GOV-2 Yrityksen hallinto-, johto- ja valvontaelimille toimitettavat tiedot ja niiden käsittelemät kestävyysseikat	41
GOV -3 Kestävyteen liittyvän suorituskyvyn sisällyttäminen kannustinjärjestelmiin	42
GOV-4 Selvitys kestävyttä koskevasta due diligence - prosessista	42
GOV-5 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kestävyysraportoinnin osalta	42
SBM-1 Strategia, liiketoimintamalli ja arvoketju	43
SBM-2 Sidosryhmien edut ja näkemykset	44-46
SBM-3 Olennaiset vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet sekä niiden vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	47-49, 54-55, 66-67, 71-72, 83-84, 88-90, 96-97
IRO-1 Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta	50-52
IRO-2 Yrityksen kestävyys selvityksissä huomioon otetut ESRS-standardien tiedonantovaatimukset	141-145

STANDARDIN TIEDONANTOVAATIMUS

SIVUNUMERO

ESRS 1 ILMASTONMUUTOS

ESRS 2 SBM-3	49, 54-55
E1-1 Strategia	54
E1.SBM-3 Vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	54-55
E1.IRO-1 Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta	56
E1-2 Toimintaperiaatteet	57
E1-3 Toimet ja resurssit	57-58
E1-4 Tavoitteet	59-61
E1-5 Energiankulutus ja energialähteiden yhdistelmä	61-62
E1-6 Scope 1,2 ja 3 päästöt	63-65
E1-7 ja 8 Päästöhyvitykset ja sisäisen hiilen hinnoittelu	61

ESRS E5 RESURSSIEN KÄYTTÖ JA KIERTOTALOUS

ESRS 2 SBM-3	49, 66-67
--------------	-----------

STANDARDIN TIEDONANTOVAATIMUS

SIVUNUMERO

ESRS E5 RESURSSIEN KÄYTTÖ JA KIERTOTALOUS

ES.IRO-1 Vaikutusten, riskien ja mahdollisuuksien hallinta	67-68
E5-1 Toimintaperiaatteet	69
E5-2 Toimet ja resurssit	69
E5.MDR-T Tavoitteet	69
E5-4 Resurssien sisäänvirtaus	69

S1 OMA TYÖVOIMA

ESRS 2 SBM-3	49, 71-72
S1.SBM-3 Vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	71
S1-1 Toimintaperiaatteet	73-74
S1-2 Yhteydenpito työntekijöiden kanssa	74-75
S1-3 Korjaavat prosessit ja huolenaiheiden esiintuomisen kanavat	75-76
S1-4 Toimet	72, 76-78
S1.MDR-T Tavoitteet	79

STANDARDIN TIEDONANTOVAATIMUS

SIVUNUMERO

S1-6 ja 7 Työntekijöiden ominaisuudet	79-80
S1-8 Työsopimusneuvottelujen kattavuus	80
S1-9 Monimuotoisuuden mittarit	80
S1-13 Koulutuksen ja taitojen kehittämisen mittarit	80
S1-14 Terveyttä ja turvallisuutta koskevat mittarit	81
S1-16 Ansiotuloa koskevat mittarit	81
S1-17 Tapaukset, valitukset ja vakavat ihmisoikeusvaikutukset	81

S2 ARVOKETJUN TYÖNTEKIJÄT

ESRS 2 SBM-3	49, 84-85
S2.SBM-3 Vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	84
S2-1 Toimintaperiaatteet	86
S2-2 Yhteydenpito arvoketjun työntekijöiden kanssa	86
S2-4 Toimet	85-87
S2.MDR-T Tavoitteet	87

STANDARDIN TIEDONANTOVAATIMUS

SIVUNUMERO

S4 KULUTTAJAT JA LOPPUKÄYTTÄJÄT

ESRS 2 SBM-3	49, 88-90
S4.SBM-3 Vuorovaikutus strategian ja liiketoimintamallin kanssa	89
S4.MDR-P Toimintaperiaatteet	91
S4-2 Yhteydenpito kuluttajien ja loppukäyttäjien kanssa	91-92
S4-3 Korjaavat prosessit ja huolenaiheiden esiintuomisen kanavat	92-93
S4-4 Toimet	90, 93-94
S4.MDR-T Tavoitteet	94

G1 LIIKETOIMINNAN HARJOITTAMINEN

ESRS 2 SBM-3	49, 96-97
G1.GOV-1 Hallinta	96
G1-1 Toimintaperiaatteet	96, 98-99
G1-2 Suhteet toimittajiin	99-100
G1-3 ja 4 Korruption ja lahjonnan ehkäiseminen sekä tapaukset	100-101
G1-6 Maksukäytännöt	101

HIILIJALANJÄLJEN LASKENNASSA HYÖDYNNETYT TOTEUMATIEDOT JA PÄÄSTÖKERTOIMIEN LÄHTEET

Scope 1: Polttoaineiden ostoraportti ja päästökertoimet toimittajalta.

Scope 2: Kaukolämmön ja sähkön kulutustiedot vuokranantajalta ja markkinaperusteiset ominaispäästökertoimet Tampereen Energialta. Sijaintiperusteiset päästökertoimet sähkö Fingrid ja kaukolämpö Energiateollisuus.

Scope 3.1: Ostettujen tuotteiden ja palveluiden volyymit Tuomen toiminnanohjausjärjestelmästä. Päästöt laskettu käyttäen toimittajien ilmoittamia tuotekohtaisia päästökertoimia tai datapankkien keskiarvokertoimia. Painoperusteiset kertoimet DEFRA:n päästötietokannasta (UK Government GHG Conversion Factors for Company Reporting, 2024) ja Keskon elintarvikkeiden päästökertoimista (K-Ostosten hiilijalanjälkimittarin tuoteryhmien ilmastovaikutusarviot, tammikuu 2024). Europerusteiset kertoimet NAICS tietokannasta (EPA 2023, Supply Chain Greenhouse Gas Emission Factors v1.2 by NAICS-6).

Scope 3.4: Kuljetusten määrä ja päästöt toimittajalta.

Scope 3.5: Jättemäärät sekä jätteiden käsittelyn ja kuljetuksen päästötiedot palvelutuottajalta. Jäteveden määrä vuokranantajalta ja jäteveden päästökerroin Tampereen Vesi.

Scope 3.6 ja 3.7: Työasiointimatkojen määränä Tuomen HR-järjestelmästä korvatut kilometrit ja työmatkojen arvio 2 kertaa vuoden aikana tehdyn työmatkakäytön perusteella. Matkojen päästökerroimet LIPASTOsta.

Scope 3.9: Henkilöliikenteen ja kuljetuspalvelujen kilometrit joko kuljetustenohjausjärjestelmästä tai arvio toteumasta otannan avulla. Päästökerroimet arvioitu kalustoluokittain yleisimpien mallien päästötietojen avulla.